

„Tevynė“ Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pėnysia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienvose Valstijose \$1.50
Kitose Viešpatystėse \$2.00
„T E V Y N Ė“,
307 W. 30th St., New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas: LACKAWANNA 5520

The Lithuanian Weekly „Tevynė“
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgeliūtė, Sec'y & Business Mgr
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
„T E V Y N Ė“,
307 W. 30th St., New York, N. Y.

No. 33

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y., Rugpiučio (August) 15, 1930.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875.

Vol. XXI

Komunistai Jau Tikrai Organizuos Darbininkų Susivienijimą

Lietuva ir Lenkija Tariasi Del Vilniaus?

Didelis Sausmetis Jungtinėse Valstijose

KOMUNISTAI JAU TIKRAI ORGANIZUOS DARBININKŲ SUSIVIENIJIMĄ.

New York, N. Y., rugp. 11. — Komunistų spauda skelbia, turinti apytikrų davinių, jog dedama pagrindai ir pastangos netrukus suorganizuot darbininkų susivienijimą. To darbo smulkmenos esą netrukus bus paskelbtos. Minimas susivienijimas organizuojamas todėl, kad komunistai per daug „persiekiojami“ dabartiniame mūsų Susivienijime. Esą, jie su „fašistais“ ir „social-fašistais“ negalį sugvent, todėl priversti tvert savo organizaciją.

Bengdamies prie savo susivienijimo organizavimo, komunistai tiesiog neriasi iš kailio. Jie šiuo tarpu dar daugiau ir dar bauriau niekina SLA. Pildomąją Tarybą ir mūsų organizaciją. Tai jie daro, žinoma, tuo tikslu, kad kodaugiau narių prisiviliotų į savąjį busimą susivienijimą. Nariai, kurie nori pasilipti prie SLA, lai buna atsargūs, kad nepakliūtų ant komunistinės meškerės. Patarina visiems nariams laikytis prie SLA. Jei komunistai nori savo susivienijimo — lai jį organizuoja; jiems niekas to ne draudžia, bet mūsų nariai lai žino, kur ir su kuo jie gali nueiti.

LIETUVA IR LENKIJA TARIASI DEL VILNIAUS?

Berlyne gauta pranešimas, kad Varšavos pusiau oficialūs lenkų valdžios laikraštis „Express Poranny“ išspausdins žinią apie buk tai einamas Lietuvos-Lenkijos derybos del Vilniaus ir bendrai šių dviejų šalių teritorialio klausimo. Anot to laikraščio iki šiol buvusios priežastys, del kurių nebuvo galima tarpe šių dviejų valstybių suderint santiškių netrukus bus taikiau budu išsprestos. Esą bus susitarta bendrais teritorialiais ir Vilniaus klausimu. Šiame reikale tarpininkaujās Vatikanas ir dabar vedamos derybos abiemis šalims duos pageidaujamų davinių. Einant numatyta sutartimi, Lenkija sutinka Lietuvai gražint Seinų apskrity ir į šiaurę nuo Suvalkų, o Lietuva už tai išsižadanti Vilniaus. Tas laikraštis soko, kad Lietuva su tais pasiulymais sutinkanti ir jau pasirijus pasirašyt sutartį.

Nuo Redakcijos. — Šitą žinią paduodame tik kaip tokią. Mums apie Lietuvos-Lenkijos derybas šiuo tarpu iš niekur kitus neteko girdėt. Pagaliau lai butų kokios derybos vedama, tai tik ne tokias sumetimais, kaip šioje žinioje nuskoma. Mes žinome, kad Lietuvos valdžia, podraug ir visa liaudis stovi ne tik už Vilniaus, bet ir visų lenkaiš užgrobtų Lietu-

vos dalių atgavimą ir už tos pačios Lietuvos Seinų apskrčio „atidavimą“ Vilniaus niekad ne išsižadės. Šioje žinioje pareiškama, matomai, lai, ko lenkai istiesų pageidautų. Apie šias „derybas“ rašė ir kai kurie Amerikos laikraščiai. Bet šitai griežtai užgincina Lietuvos Ministeris P. B. K. Balutis, kuris telegrama iš Washingtono sekamai pareiškia: „New Yorko Tribunos pranešimas buk Lenkija gaunanti Vilnių mainais už Seinus beabejo nės yra nonsensas ir eilinė lenkiška intriga.“

DIDELIS SAUSMETIS JUNG- TINĖSE VALSTIJOSE.

Šimet visas Jungtines Valstijas nusiautė dideli karščiai. Taip gi visur stoka lietaus. Siaučiant dideliems karščiams ir nesant lietaus veik visame krašte pasireiškė didelis sausmetis. Ypatinai šitai atjaučia ukininkai, nes daugely valstijų delei šios priežasties sunaikinta daug pasėlių ir padaryta už daug milijonų dolerių nuostolių. Taip esant jau pradeda kilt ir pragyvenimo produktai, ypatinai daržovės, pienas ir tt. Šiame sunkiame momente daugeliui ukių bus reikalinga finansinė pagelba. Šios gi pašelpos reikalingumu susirupino ir šalies augstosios galvos. Prezidentas Hooveris jau yra sudaręs tokios pagelbos teikimo planus ir to delei šaukia 12 valstijų gubernatorių konferenciją šį ketvergą. Konferencijoje bus patiekti prezidento planai, o vėliau dar bus šaukta specialė gelbėjimo reikalų konferencija rugsėjo mėnesy.

KOMUNISTŲ SIAUTIMAS KINIOJE.

Hunano provincijoje, Kinijoje, eina didelis komunistų siautimas. Kadangi šiuo tarpu valdžios karinės jėgos užimtos kovą su sukilėliais šiaurėje, lai komunistų ginkluotos gaujos (rodos ir banditų padedamos) laisvokai siaučia šioje provincijoje. Jie čia neseniai užėmė mil. gyv. miestą Čangša ir buvę istiegi „Sovietų Respubliką“. Kol tą miestą paėmė ir savo „sovietiją“ istiegė, minimą miestą ir jo apylinkes pusėtinai nuterijo. Čia žuvo nemaža nekaltų žmonių, jų tarpe ir keletas svetimtaučių. Čia komunistai taip gi pasipilės nemažai turto. Dabar ginkluotų komunistų gaujos skuba link miesto Hankov. Nors šioje apylinkėje valdžios jėgų yra kur kas daugiau, negu pirmoje, bet gyventojams visvien didelis pavojus gresia. Žmonės bijo, kad nepakliuvus į komunistų rankas ir kad jų turtas bei gyvybės nenukentėtų. Čia yra nemaža ir svetimų valstybių

gyventojų. To delei tos valstybės, kiek galėdamos, siunčia savo karinių laivų, idant savo piliečius apsaugojus. Čia gali įvykt smarkių susikirtimų ir daug gyvybių gali but paklota. Komunistai bet gi to nepaiso. Jie jau dabar šukauja, kad jiems toje provincijoje vyksta ir kad jau istieigta „Sovietų Respublika“.

SUSAUDĖ 200 STREIKININKŲ.

Iš Bucharesto, Rumunijos, pranešama, kad bolševikų kariuomenė Odesoje suaudžius 200 streikininkų. Šitas žinias nuo pasaulio komunistai slėpė, bet jos vis gi pasaulį pasiekė. Nemačius tai apsireiškimas, kad „darbininkiškoje“ šaly streikininkai šaudoma.

KIEK BEDARBIŲ VISAME PASAULY.

Ne tik Amerikoje, bet ir visame pasauly šimet bedarbė siaučia. Visame pasauly, kaip apskaičiuojama, šiuo tarpu esama apie 16,000,000 bedarbių. Amerikoje, kaip didžiausioje industrijos šaly, tuo pačiu laiku esama apie vienas trečdalis visos pasaulio bedarbių. Pagal paduodamas skaitlines bedarbių yra sekamai:

Jungt. Valst.	5,000,000
Vokietijoj	2,750,000
Anglijoj	2,000,000
Rusijoj	2,000,000
Italijoj	500,000
Austrijoj	450,000
Vengrijoj	400,000
Japonijoj	300,000
Australijoj	180,000
Francijoj	20,000
Kit. valstybėse	2,400,000

JUNGTINIŲ VALSTIJŲ GYVENTOJŲ SKAIČIUS.

Washington, D. C. — Jungtinių Valstijų gyventojų skaičius iki balandžio 1 dienos šių metų siekia 122,698,190. Taip sako oficialis cenzo biuras. Per dešimtį metų, lai yra nuo balandžio 1 d. 1920 metų iki 1 d. balandžio 1930 šiaame krašte gyventojų skaičius paugėjo 16,687,570, kas reiškia 16.1 nuošimtį. Pagal valstijas daugiausia gyventojų randasi New Yorko valstijoje, butent 12,619,504. Mažiausia gyventojų turinti valstija yra Nevada, kurioje tuo laiku viso tegyveno 90,981 asmuo. Taip gi pagal valstijas tuo laikotarpiu daugiausia gyventojais paugo California, butent 65.5 nuošimčius. Paugėjus tiek gyventojų visame krašte ir teritorijose, susidarys skirtumo ir delei rinkimų atstovybės į Kongresą.

MAINIERIAI UŽGYRĖ SUTARTĮ.

Praeitą savaitę Scrantone įvyko Angliakasių Unijos Trijų Distriktų atstovų konferencija, kurios tikslu buvo ratifikuot užgirt fesenai pasirašyta angliakasių Unijos ir angliakasių savininkų atstovų sutartį. Sutartis užgirta. Ji į galią įeis nuo 1 dienos rugsėjo, šių metų ir galios per pusšestų metų.

DIDELĖ AUDRA DOTNUVOJ.

Liepos 19 d. Dotnuvos mieste ir apylinkėje siautė audra su ledais. Sugriovė dvi daržines, nunešė nuo dviejų klotimų stogus. Ledai išdaužė daug langų, 1,000 ha pasėlių visai sunaikino ir 2,000 ha labai sužalojo. Nuostolių padaryta už 400,000 litų.

Iš Lietuvos

„IZVIESTIJŲ“ SENSACIJA APIE LIETUVĄ IR LENKIJĄ.

Maskva. VII. 28. Elta. „Izvestijos“ paskelbė savo korespondento Varšavoj Bratino straipsnį, užvardytą „Lietuvos pakeitimo į Lenkų koridorių projekto atnaujinimas“. Bratinas cituoja „Kurjer Poranny“ padėtą straipsnį, kuriame traukiama sena dainelė, kad, esą, Paryžiu įtakinguose sluoksniuose „rimtai“ svarstoma idėja, ar galima butų atiduot Vokietijai Dancigą ir koridorių, o Lenkijai Lietuvą. Esą ir kai kurie vokiečių sluoksniai palaiką tokią idėją. Dabgiausia, esą, palankūs tam pakeitimui Lietuvos lenkų dvarininkai, kurie tebesvajuoja atgauti visus dvarus. „Slowo“ net išdrįsinus pavadinti Lietuvą „Baltojo aro sparnais“.

Panašios „Kurjer Poranny“ skeljamos informacijos yra jau kiek kartų kartojamas nieku nepagrįstas prasimanymas. Faktai, kad lenkų spauda jį vėl kečia, reikia komentuoti kaip bandomąjį balioną.

ŠIMETINĖ PARODA VISŲ DIDŽIAUSIA.

Kaunas. Šimetinė paroda tiek eksponentų, tiek lankytojų skaičiumi prašoksta visas iki šioliai buvusias parodas. Taip, pavyzdžiui, 1928 m. eksponentų buvo 293, šiais metais — 433; 1928 m. parodą aplankė 80,000 žmonių, šiais metais 102,000 žmonių. Už bilietus gauta 312,000 litų, o buvo numatyta surinkti tik 255,000 litų! Pajamos viršija numatytą samatą sumą. Pramonės srity buvo istatytą daug savų naujų dirbinių, kuriais sutaupta milijonai litų. Tautinė pramonė per pastintinius kelis metus padarė didelę pažangą.

Ir žemės ūkio srity, kiek galima spręst iš šios parodos, pasiekta didelių laimėjimų.

PRASO PRALOTO OLŠAUSKO BYLOS MOTYVUOTO SPRENDIMO.

Nors valstybinės instancijos praloto Olšausko byla senai baigta, tačiau dvasinė valdžia savo žodį tart del Birštono įvykių vis dar susilaiko. O pralotas Olšauskas, jau antrus metus kalėdamas, tebėra augstas bažnytinės ierarchijos narys — su sutona ir praloto žiedu. Bet šiomis dienomis kažkokiam reikalui katalikų metropolijos kurija kreipėsi į vyr. Tribunolą ir prašo praloto Olšausko bylos motyvuoto sprendimo. Girdi, esąs reikalingas kurijos ordinaris. Iš to metropolijos žygio daroma išvada, kad gal ir metropolija rengsis tart savo žodį praloto Olšausko byloj.

LIETUVOS SSSR TAIKOS SUTARTIS.

Liepos 12 d. sukako lygiai dešimts metų, kai pasirašyta Lietuvos SSSR taikos sutartis. Ta proga Lietuvos Respublikos prezidento pavaduotojas ministeris pirmininkas P. Tubelis ir SSSR centralinio vykdomojo komiteto pirmininkas Kalininas pasikeitė sveikinimo telegramomis. Telegramomis pasikeitė taip pat užsienų reikalų ministeris dr. Žaunius ir SSSR užsienų reikalų laudies komisaras Litvinovas.

ANGLIJOS PASIUNTINYS KAUNE.

Anglijos konsulas Kaune yra pakeliamas į pasiuntinį. Konsulas p. Preston pakeliamas į charge d'affaires. Tuo budu Kaune panaikintas paskutinis konsulas, palieka tik garbės konsulai. Prieš keletą dienų Amerikos konsulatas taip pat buvo pakeltas į pasiuntinį.

EMIGRACIJA Į BRAZILIJĄ MAŽĖJA.

Vidaus reikalų ministerijos daviniiais, per šių pirmuoju pusmečiu, emigracija iš Lietuvos sumažėjo beveik 2 kartus. Šiais metais per 6 mėnesius emigravo 4,599 žmonės, 1929 m. — 9,184 žmonės, 1928 — 4,715 žmonių. Per birželio mėnesį emigravo iš šios šalies: Argentina 110 žmonių, Braziliją 10, Pietų Afrika 1, Kanadą 65, Urugvajų 29, Amerikos Jungtines Valstijas 74, Kubą 1, Meksiką 2, Palestiną 28 žmonės.

KAI REIKIA, TAI ATSIRANDA IR LIETUVIŲ.

Paskutinėmis birželio mėn. dienomis valstybės prezidentas Moscickis lankėsi Breslaujos ir švenčionių apskrityse. Pasak lenkų laikraščių, sutikimo varuose buvo padėti lietuviai ir lenkų kalba parašai. Tos kelionės proga, „Kurjer Wileński“ praneša, kad Daugeliškio valstijų iš 12,500 gyventojų tėra vos 500 lenkų.

IR BIRUTĖ MINĖS.

Vytauto komitetas rugp. 15 Palangoj rengia Vytauto motinos Birutės minėjimo šventę. Busianti statoma „Motinos Vaidelutės“ misterija, kurią Putinas parašysias. Be to, busianti suruošta tautiniais rubais apsiųngusių moterų eiseną, kuri vaizduosianti kunigaikščių laikų lietuvių moterų madas.

VYTAUTO VARDUI GERBTI IR JO ATVAIZDUI SAUGOTI IST. PROJEKT.

Liepos 24 d. min. kab. svarstė Vyt. vardui gerbti ir jo atvaizdui saugot įstatymo projektą. Tuo projektu einant firmos, kurios norės dėt ant savo dirbinių Vytauto atvaizda galės tai daryt tik gavę Komiteto leidimą.

Kas nepildys to įstatymo ir bus nubasstas pinigine pabauda, lai pinigai už bausmę eis Vytauto fondui.

KELTAS Į ŽALIAJĄ KALNĄ.

Kauno miesto valdyba nutarė statyt fenikulerą arba keltuvą į žaliąjį kalną. Tai bus didelis palengvinimas žaliakalnio gyventojams su Kaunu susisiekti. Statyba atsis 190,000 lt. Darbas bus dar šiemet baigtas.

DEGTINĖS IŠGERTA.

Lietuvoj per pirmus penkis šių metų mėnesius už 16,799,962 lt., t. y. 308,922 lt. daugiau, negu peraitais metais per tą pat laiką.

VOKIEČIŲ „DARBA“ RAMBYNE.

Buvę Rambyno kalne pasakoją, kad tautinių iškilnių proga susodinti medeliai vietos didvokiečių sistematingai nudraskomi ir nulažomi. Tas reiškinys ne vienais metais pastebimas.

Apie Voldemaro Išsiuntimą

Min. pirm. „Seg.“ redakcijai telefonu Rygon davė šį pasikalbėjimą. — Lietuvoj yra karo stovio įstatymas, kuris vyriausybei duoda teisę išsiųst iš Kauno į kitas respublikos vietas arba užsienin asmenis, kurie savo veikimu yra pavojingi visuomenės tvarkai ir ramybei. Voldemaras išsiųstas iš Kauno remiantis šiuo karo stovio įstatymu.

— Kuriam laikui Voldemaras išsiųstas iš Kauno?
— Jokio laiko vyriausybė nepaskyrė. Voldemaras išsiųstas visam karo stoviui.

— Kokios išsiuntimo priežastys?
— Jei jūs sekėte visą Voldemaro darbuotę po to, kai jis atsisatydino, lai išsiuntimas jo negali jums but netikėtas. Visa jo darbuotė davė progos pavartoti prieš jį tą priemonę. Manau, kad ypatingai daug apie tai kalbėt netenka.

— Bet kodel gi ši priemonė pavartota butent dabar?

— Tikrai sakant, šią priemonę galima buvo pavartoti jau senai, bet mes manėme, kad Voldemaras pasitaisys ir pakeis taktiką. Tačiau vietoj to, kaip tikėtai paskutiniu laiku jis ypatingai aštriai pradėjo pulti ir elgtis visiškai neleistinai.

Kaip Gyvena Pral. Olšauskas

Kai tik pralotas Olšauskas buvo atvežtas į lėjiman, tuojau kalėjimo administracija išbaltino, atremontavo, vieną saulės pusę „cėlę“, kurioj pralotas Olšauskas ir buvo apgyvendintas. Toj pačioj „cėlėj“ pralotas Olšauskas ir lig šios dienos tebegyvena.

Tik laikui bėgant pralotas Olšauskas savo gužtoj daug geriau įsitaisė: atsigabeno iš „Saulės“ lovą su matrasu, „celes“ sienas išmušė divanais. Nors eina jau antri rūstys mėnesiai, tačiau jo gyvenime maž kas tepasikeitė. Jis dabar kas sekdamienį apsilvelka sutangą, užsimauna praloto žiedą ir eina į kalėjimo bažnyčią. Bažnyčioj pralotas Olšauskas sėdi šalia altoriaus ant suoloio ir iš knygų meldžias.

Paprastai kalėjime visos kameros uždarinėtos, bet pralotas Olšauskas turi privilegijų: jo kamera per dieną atdara ir tik 9 val. vak., po patikrinimo, ir pralotas Olšauskas įleidžiamas į „cėlę“ ir užrakinamas. Rytą jo vienutė vėl atidaro.

Pietus jis gauna kasdien, tar naitė iš „Saulės“ neša. Kai kada tarnaitė pralotui atneša ką šilto užkast ir pusryčiams su vakariene. (Kitiems kaliniams negalima bile kada maisto paduoti).

Mirė Marija Pečkauskaitė

Liepos 26 d. 9 val. vakaro po ilgos ir sunkios ligos (vėžio) židikių miestely mirė rašytoja Marija Pečkauskaitė, žinoma Šatrijos Raganos slapyvardė. Ji gyvėsi Kaune Karo ligoninėj, bet paskutinį laiką buvo židikiuose, kur ir pasimirė.

Laidotuvis buvo sekmadienio rytą ten pat židikiuose.

M. Pečkauskaitė-Šatrijos Ragana gimė 1878 m. vasario 24 d. savame Labnavos drave. Pavardenio parapijo. Ji kiek

mo priežastis?

— Manau, kad priežastį galima butų rasti kiek norint. Štai viena jų: tiktai užvakar „Lietuvos žiniose“ buvo įdėta naujas su Voldemaru interviu, kuriame, tarp ko kita, pareikšta, kad jis toliau naudojasi valdišku butu esą remiantis susitarimu, sudarytu jo su ministeriu pirmininku. Jokio tokio susitarimo nėra, ir šis tvirtinimas yra visiškai melas.

— Kaip išsiuntimą sutiko Voldemaro draugai? Juk ir jis turi savo šalininkų?

— Kiekvienas žmogus gali turėti savo draugų ir šalininkų... Ir kaip jie prie to atsieks — visai nesvarbu. Tas jokios reikšmės reikalo esmei neturi.

— O kaip sutiko Voldemaras įsakymą?

— Jam buvo parodytas pareiškimas ir pasiulyta pasirašyti. Jis pradėjo atsisakė geruoju pasiduoti įsakymui. Tada jam buvo pareikšta, kad jei jis geruoju nepildys vyriausybės įsakymo ir neišvažiuos į nurodytą gyventi vietą, lai bus pavartota jėga, ir jam nieko daugiau neliko daryt, kaip nusilenkt įsakymui.

— O Voldemaro šeima?

— Jo šeima palikta Kaune.

Kada karšta, lai ir saulės vonias pralotas Olšauskas, nusiengęs, tame kieme, lyg Birštonė, ima.

Kartais pralotas išeina vaikščiot kartu su kriminalistais, inteligentais, kaliniais. Bet politinių kalinių labai vengia, ypatiai, kai pralotas Olšauskas kalėjime, tačiau jo gyvenime maž kas tepasikeitė. Jis dabar kas sekdamienį apsilvelka sutangą, užsimauna praloto žiedą ir eina į kalėjimo bažnyčią. Bažnyčioj pralotas Olšauskas sėdi šalia altoriaus ant suoloio ir iš knygų meldžias.

Paprastai kalėjime visos kameros uždarinėtos, bet pralotas Olšauskas turi privilegijų: jo kamera per dieną atdara ir tik 9 val. vak., po patikrinimo, ir pralotas Olšauskas įleidžiamas į „cėlę“ ir užrakinamas. Rytą jo vienutė vėl atidaro.

Pietus jis gauna kasdien, tar naitė iš „Saulės“ neša. Kai kada tarnaitė pralotui atneša ką šilto užkast ir pusryčiams su vakariene. (Kitiems kaliniams negalima bile kada maisto paduoti).

Pietus jis gauna kasdien, tar naitė iš „Saulės“ neša. Kai kada tarnaitė pralotui atneša ką šilto užkast ir pusryčiams su vakariene. (Kitiems kaliniams negalima bile kada maisto paduoti).

Kai kada pralotas Olšauskas sustumia ir šachmatų partiją.

mokės Petrapių šv. Kotrinos gimnazijoj, vėliau Varšavoj bityninkystės kursuose, 1905 m. Ciuricho universitete klausė Fostrijos Raganos slapyvardė. Ji gyvėsi Kaune Karo ligoninėj, bet paskutinį laiką buvo židikiuose, kur ir pasimirė.

Laidotuvis buvo sekmadienio rytą ten pat židikiuose.

M. Pečkauskaitė-Šatrijos Ragana gimė 1878 m. vasario 24 d. savame Labnavos drave. Pavardenio parapijo. Ji kiek

T E V Y N Ė

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienį.

S. E. Vitaitis — Redaktorius, 307 W. 30th St., New York, N. Y. Visi raštai skiriami „Tėvynėi“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trąpina ir taiso sulig savo nuostatais. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt. naikinami ir autoriams negrąžinami, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienį.

Redakcijos Straipsniai

LAIKAS RUOŠTIS
SPALIŲ 9 DIENAI.

Sekamą spalio mėnesio 9 d. sukanka dešimt metų kai Varšavos militaristų kruvinu smurto priemonėmis išplėsta Lietuvos širdis — amžinoji Lietuvos sostinė Vilnius. Visai lietuvių tautai dešimtmetinės gedulo sukaitytės...

Amerikos lietuviams reikėtų ruoštis šias sukaitytės tinkamai atžymėti. Ir dabar laikas to svarbaus ir reikšmingo darbo imtis. Šių sukaitytųjų atatinamas pažymėjimas yra svarbus ir reikšmingas visais žvilgsniais. Pirmiausia ir svarbiausia tikslu turi būti suteikimas galimai didžiausios medžiaginės paramos Vilniaus ir viso lenkų okupuoto Lietuvos krašto lietuvių tautiniai-kultūriniai ir labdarinės darbai. Ypač pažangioji Varšavos vergijoje besikankinant lietuvių visuomenė reikalinga tokios paramos, nes ji jos iš niekur negauna ir Amerikos lietuvių labai mažai tos paramos suteikia.

Suteikdami medžiaginę ir moralę paramą lenkų okupuoto Lietuvos krašto lietuviams, sustiprinsime juos netik medžiaginiais, bet ir moraliais. Galingų dvasioje ir pasirūpinus neatlaidiai kovoti už savo teises, už Vilniaus atvadavimą jokie Varšavos militaristų žygiai neįstengs mūsų tautiečių sulaužyti, jų tautiniai-kultūriniai ir labdarinės darbai su-trūkdyti. Kuomet jie žinos, kad tiek Lietuvos visuomenė, tiek Amerikos lietuvių stovi su jais bendram kovos fronte už Vilniaus atvadavimą ir jų sunkų darbą ne vien tušiais žodžiais, bet ir medžiaginiais remia, tai jie su padvigubinta energija tą lietuvių darbą galės varyti pirmyn.

Nutilus lietuvių tautiniam judėjimui lenkų okupuotame Lietuvos krašte, perpus susilpnėja tarptautinės politikos arenoje lietuvių tautos pozicija Vilniaus atvadavimui. Varšavos militaristai puikiausiai šitai supranta ir todėl stengiasi kuožiauriausiomis represijomis pasmaugti lietuvių tautiniais-kultūrinį veikimą Vilniuje ir visam jų okupuotam Lietuvos krašte. Visos lietuvių tautos pareiga į šiuos vandališkus Varšavos žygius atsakyti suteikimu visokios paramos besigrumiantiems su okupantais savo tautiečiams.

Antras nemenkėsnis svarbos tikslas šių sukaitytųjų minėjimo programoj turi būti pareiškimas visam pasauliui, kad trečdalis Amerikoje gyvenančios lietuvių tautos dešimčiai metų praejus vienodai tvirtai stovi

už Vilniaus atvadavimą, kaip kad stovėjo pirmomis dienomis po įvykinimo to lenkų generolo Želigovskio banditiško žygio. Kad Amerikos lietuvių ir po dešimčiai metų tuo patim griežtumu smerkia tą Varšavos militaristų smurtą, kaip kad smerkė jį pradžioje. Kad Amerikos lietuvių ir po dešimčiai metų tuo pačiu tvirtu pasirizimu savo pasižadėjimą pakartoja ir visam pasauliui jį paskelbia, kad jie stovi ir stovės Vilniaus atvadavimo fronte iki Vilnius ir visas lenkų okupuotas Lietuvos kraštas nebus grąžintas Lietuvai.

Tokis visuotinas Amerikos lietuvių žygis turėtų didelės reikšmės tarptautinėje politikoje Vilniaus atvadavimo klausimu. Ir tas būtų galima lengvai atlikti, jei visa organizuoti pažangioji Amerikos liet. visuomenė jau dabar pradėtų prie to ruoštis plačiai organizuoti būdu, kad neliktų nei vienos kiek didesnės lietuvių kolonijos Amerikoje, kurios lietuvių nepasitęstų ir atatinamas tarptautinės

politikos istaigas savo teisėtų pareiškimų.

Todel pravartu šis svarbus ir butinas klausimas pakelti kiekvienoje lietuvių kolonijoje. Kolonijų veikėjai privalėtų prie pirmos išėjės paprasto laikraščio formato septynių skilčių keturių puslapių didumo. Be to, leidėjai (Tarpininkas Publishing Co. Inc.) praneša, kad ir žurnalas šiuo pat vardu išėdindės retkarčiais kaip priedas.

Savaitinio „Tarpininko“ redaktoriui pasirašo Dr. Pranas Puskunigis. Pirmas numeris įdomus, rimtas, įvairus ir dar gero įspūdžio. Pranešama, kad Liet. Ekonominio Centro Pildomasis Komitetas paėmęs „Tarpininką“ savo oficialiu organu ir jis dabar skaitosi Amerikos Lietuvių Vairboz Butų organu. Be to, telpa ilgokas straipsnis ir SLA reikalais, kurio autorius neribotai bešališkumu vaduodamasis pripasakoja netikslumų apie buvusį SLA. 36-tą Seimą. Į šituos netikslumus atsiliepsime sekamam „Tėvynės“ numerui.

„TARPININKAS“ VIRTO
SAVAITRAŠČIU.

Ejės So. Bostone mėnesinis žurnalas „Tarpininkas“ su šio rugpjūčio mėnesio pradžia virto savaitraščiu. Pirmas numeris išėjės paprasto laikraščio formato septynių skilčių keturių puslapių didumo. Be to, leidėjai (Tarpininkas Publishing Co. Inc.) praneša, kad ir žurnalas šiuo pat vardu išėdindės retkarčiais kaip priedas.

Savaitinio „Tarpininko“ redaktoriui pasirašo Dr. Pranas Puskunigis. Pirmas numeris įdomus, rimtas, įvairus ir dar gero įspūdžio. Pranešama, kad Liet. Ekonominio Centro Pildomasis Komitetas paėmęs „Tarpininką“ savo oficialiu organu ir jis dabar skaitosi Amerikos Lietuvių Vairboz Butų organu. Be to, telpa ilgokas straipsnis ir SLA reikalais, kurio autorius neribotai bešališkumu vaduodamasis pripasakoja netikslumų apie buvusį SLA. 36-tą Seimą. Į šituos netikslumus atsiliepsime sekamam „Tėvynės“ numerui.

Prumerata metams \$1.50; su žurnalo priedais \$2.00; vienas numeris 3c. Adresas: 332 W. Broadway, So. Boston, Mass.

NESUSIKALBA PATS
SU SAVIM.

Chicago komunistų organe tulas slapukas šmeižia SLA. 7-to apskrčio suvažiavimą, įvykusį liepos 27 d. Kadangi šiame 7-to apskrčio suvažiavime dalyvavo ir SLA. Prezidentas S. Gegužis, tai komunistinis šmeižtų autorius bando juodinti ir p. Gegužį sekamai:

„...pakviečia kalbėti fašistą kruvinąjį Gegužį... tik ve kas reikia pasakyti, kad šį kartą jau ir fašistas Gegužis pripažino tą tiesą ką mes senai skelbiame. Tai yra, kad milijonas dolerių tik ant popieriaus... Toliaus Gegužis negalėjo apsieiti be melagystės. Jis tvirtino nariams, kad milijonas dolerių esąs neišieškotas, tik bolševikai meluskelbia.“

Tai tikra bolševikiška malmeninė. Čia sako, kad p. Gegužis pripažinęs, jog „milijonas dolerių tik ant popieriaus“, čia vėl tame pačiame paragrade sako, kad p. Gegužis neapsėjo be „melagystės“ ir tvirtino nariams, kad milijonas dolerių esąs neišieškotas. Vadinasi, susinervavęs bolševikas pats su savim nesuskalba. Be to, tik pasakutinis begėdis gali tokiais pludimais svaidytis ir savo priešą, kaip kad šis moraliai ir protiniai nusibankrutavęs bolševikas kolioja SLA. Prezidentą. Matyt bolševikų korespondentai ir, atsiprašant, redaktoriai užmiršta, kad p. Gegužis gali patraukti atsakomybėn bolševikišką šlamštą už tokį šlykštų koliojimąsi, kokio nedrįstų į žmones svaidyti ir purviniausios gatvės auklėtinis.

Na ir šitoki vėjo malunai, kurių galvoje Babelio bokšto sulaukimas sukasi, tokiais klidėjimais ir inkriminuojančiais šmeižtais mano dar ką nors įtikinti ir suklaidinti. Veltui bolševikai ieško už save kvailesnių SLA. rimtųjų narių tarpe.

DESPERATIŠKAS BLOFAS.

Bolševikų organai paskelbė, kad bolševikiškoji „pildomoji taryba“ atlaikė savo posėdį rugpjūčio mėn. pirmomis dienomis. Ypatingai plačiai rašo apie šį bolševikų „pildomosios tarybos“ posėdį Chicago komunistų organas redakcijos vardu, nes rašinys įdėtas be jokio parašo. Perskaitys žmogus tą straipsnį aiškiai matai, kad bolševikai tiesiog desperacijos apimti bando savo pasekėjus blofuoti. Esą šio bolševikų posėdžio dalyvių nutarimai yra tokie: „baisūs“, kad juos paskelbė „kaip kam plaukai pasistos ant galvos“. Svarbiausiu šio bolševikų desperatiško blofo, kurio vy-

ZMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. A. MONTVIDAS, 1579 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

BURNA IR GERKLĖ.

Rašo Dr. A. Montvidas.

Populiario laikraščio skiltyse nėra galima smulkmeniškai gvildinti visus burnos ir gerklės nesveikimus ir jų priežastis. Sustosiu tik ant tokių punktų, kurie skaitytojui svarbu žinot, kad jis numanytų, kaip vienų ligų išvengus ir kad kitoms atsiradus laiku kreiptųsi į gydytoją.

Lupos.

Lupos pas sveiką žmogų yra raudonos. Visos ligos, kurios trukdo alsavimą arba kraujotaką, padaro lupos mėlynas. Išblykusios, palšos lupos reiškia kraujo silpumą. Sausos, neretai plutelėmis apdžiuvusios lupos neretai reiškia karštį. Pūslės ant jų, kuriose pirma yra tyras skystis, paskui virsta puliais, atsiranda plaučių įdegime, infliuozoj, slogose ir vidurių suirimo. Jos greitai išdžiūsta ir dingsta. Balti ruožai iš tos vietos, kur viršutinė lūpa susiduria su apatine, kartais reiškia paveldėtą sifilį. Baltos plėvės ant lūpų burnos pusėj ir gi gali reikšti sifilį. Kietas šankeris (sifilis) yra neretas atsitikimas, kurį galima gauti besibučiuojant su sifilitiku arba vartojant jo vartotą indą gerimui arba valgymui, kuris nėra tinkamai nuplautas. Todel nepartartina žaidimai, kuriuose bučiniai reikalingi ir nepartartina bučiuotis su abejotinos sveikatos asmenimis. Pas mus žmones bučiavimas per daug madoj.

Apatinės lupos vėžys, ypač pas vyrus, nėra retas daiktas. Negyjantis spuogas, negyjanti žaizda ant jos reikalauja ištrimo, nes užvilktas vėžys reiškia mirtį.

Myxoedemoj, kuri paėina nuo gužinės liaukos netvarkaus veikimo, lupos yra storos, atsikišusios, juda lėtai ir su keblumu.

Veido paralyžė lupos yra kreivos, ypač kada ligonis šypsosi arba dainuoja.

Dantys Ir Jų Smegenys.

Apie dantis mūsų dantistai jau yra nemažai rašę ir dar rašys, todėl aš neisiu į smulkmenas. Kada priešakiniai viršutiniai yra trumpesni ir siauresni, negu reikia, kada jų galai karbuoti, ir kada apatiniai priešakiniai yra lyg kirmėlių išėsti, nedailūs, yra nužūrimas paveldėtas sifilis, nors toki netikėt dantys gali užaugti del rachito ir kokių nors sunkių ligų, kurios atsitinka pastovijų dantų dygimo laike. Iškiurę sueižę, išgedę dantys neretai yra priežastimi kitų kuno ligų.

Dantų smegenys yra rausvos ir kietos. Del kraujo silpnumo jos pasidaro palšos, išblykusios. Del alsavimo arba kraujotakos suirimo jos darosi mėlynos. Tose vietose, kur dantys išgedę, jos yra papurpusios, kartais minkštos, puliuotos arba ir kruvinos. Jei pulių randasi apie dantį arba jo apačioj, jos gali but opios ir

įdegotos (raudonos). Puliams nėsant per kur išvarvėt, jie sudaro votį, kuri neretai pasiekia žiaunės kaulą ir pradeda jį pudyt. Iš tokių votų puliai teka į kraują ir tampa išnešioti į kitas kuno dalis, iš ko kyla reumatizmas ir kelios kitos ligos.

Del dantų išgedimo iš burnos neretai dvokia, valgis tinkamai nesukramtomas ir atsiranda virškinimo suirimai, aštrios nulužusių dantų dalys erzina liežuvį ir žandus, iš ko gali kilt vėžys.

Nuo švino ir gyvojo sidabro užsinuodijimo ant dantų smegenų atsiranda mėlynas bružas. Švino industrijose dirbantieji šitą turėtų žinot ir mėlyną bruožą pastebėjus, turėtų darbą mest arba labiau saugotis.

Navikų augimai ant dantų smegenų reti, vienok atstinka. Vienas jų yra sarkoma, kuris prasideda iš danties arba žiaunės ir jie nemaziau pavojingi kaip ir vėžys.

Liežuvis.

Gydytojas egzaminuoja liežuvį veik pas kiekvieną pacientą delei daugelio priežasčių. Gali but liežuviu vienos pusės paralyžas. Tuomet iškišus jį iš burnos jis krypta į tą šoną, kuris paralyžuotas. Jeigu iškištas liežuvis trukčioja, gali but šv. Vito šokis. Pas alkoholikus jis dreba.

Pas tuos, kurių virškinimas del ligos arba netinkamo mašinimosi yra suiręs, liežuvis gali but didelis, palšas ir sudribęs. Dantų žymės matosi jo pakraščiuose. Tų ligų laike, kuriose esama karščio, liežuvis tampa raudonas, šiukštas. Skarlatinoj jis yra apsisvėjęs, vienu raudoni taškai matosi šen ir ten. Liežuviu apsisvėjęs arba „apvilktas liežuvis“ paprastai reiškia, kad kas nors jį erzina. Jame kraujo atsikranda daugiau, negu paprastai ir paviršio celės dauginasi sparciau, negu spēja nusišert. Erzinimas gali paeit iš skrandžio, iš sugedusių dantų ir tonsilių, iš bile kokio įdegimo burnoj ir gerklėj. Jeigu tokis erzinimas neliečia viso liežuviu, tai tik jo dalis apsisvelia. Sakoma, kad apsisvėlimas atsiranda tame šone, kurio nevartojama valgio kramtyme. Mat tuli įpranta kramtyt vis ta pačia puse.

Liežuvis gali apželt visas arba vietomis kokiomis tai į puliavimą panašiomis plėvėmis. Tai reiškia, kad ant jo emė augt parazitai, kurie kartais apima ir žandus. Šita liga pavojinga, bet gydytojų įveikiama, jei ligonis užlaiko burną švariai ir maitinasi tinkamai. Liežuvis kartais tampa įdegtas nuo susižeidimo, nuo chemikalų arba bakterijos į užpuola. Tuomet jis išpursta, padidėja ir yra opus. Jei padidėjimas seka iš sifilio, opumo nėra. Jis gali tiek padidėti, kad trukdo alsavimą ir maisto rijimą ir kartais kyšo iš burnos.

(Daugiau bus)

IŠSIKOLIOJA IR PRI-
SIPAZIŠTA.

„Naujienoms“ paskelbus ir „Tėvynėi“ pakartojus, kad bolševikai rengiasi kurti „raudoną susivienijimą“, komunistiniai geltonlapiai tik jiems galim būdu išsikoluoja šių laikraščių redakcijų adresu ir apsisukę prisipažįsta:

„Ar pažangieji SLA. nariai, po vadovybės legališkai išrinktos (! „T.“ Red.) pildomosios tarybos didžiojo svetainėje laikytame seime, tuojaus darys žingsnį organizavimui naujo Susivienijimo, mes dar nežinome. Gal but, kad pažangiesiems ir nebus kitos išeities, kaip tik sudaryt naują Susivienijimą ir tuo būdu užduoti smugį fašistams ir socialfašistams. Juk socialfašistai ir fašistai Chicago pradžio skaldyti Susivienijimą. Jie dabar tokį pat darbą Varšavos militaristų žygiai neįstengs mūsų tautiečių sulaužyti, jų tautiniai-kultūriniai ir labdarinės darbai su-trūkdyti. Kuomet jie žinos, kad tiek Lietuvos visuomenė, tiek Amerikos lietuvių stovi su jais bendram kovos fronte už Vilniaus atvadavimą ir jų sunkų darbą ne vien tušiais žodžiais, bet ir medžiaginiais remia, tai jie su padvigubinta energija tą lietuvių darbą galės varyti pirmyn.“

Vadinasi, patys komunistų geltonlapiai prisipažįsta, kad „progresyviai“ yra prisirengę sudaryt naują susivienijimą. Tai kam dar koliotis ir plusti kitus už šito bolševikų pasirizimo paskelbimą, kuomet apsisukus patiems reikia prisipažinti prie to? Bet bolševikas nebutų bolševiku, jei jis doras ir kultūringas priemonės naudotų argumentuodamas su kitų įsitikinimų žmonėmis. Kolionės, šmeižtai ir pludimais, tai vienatiniai bolševikų argumentavimo dėsniai.

Be prisipažinimo, čia bolševikų geltonlapis stengiasi pameluoti ir pateisinti savuosius del atsakomybės už Susivienijimo skaldymą. Vis tik nemalonu bolševikams prisiimti kaltę už Susivienijimo skaldymą. Tačiau SLA. nariai nėra maži vaikai ir bolševikiškais „baubais“ jų neišgądinsi. Visi žino, kad bolševikai rengėsi prie Susivienijimo skaldymo jau du metai atgal. Visi žino, kad jie tą skaldymą įvykdė pereinam SLA. Seime ir tą skaldymo darbą varo tolyn.

Štai bolševikiškų geltonlapių pirmuose puslapiuose bubnija mas į išleistas buletinas „S. L. A. žiniomis“ pradamas sekamais balsais:

„Seimas suskaldytas. Susivienijimas suskaldytas. Vietoj vienos organizacijos — divi.“

Vietoj vienos pildomosios tarybos — divi.

Vietoj vieno organo — du.“

Dabar pažvelgkime keno pasi-

IVAIRIOS PASTABOS

darbavimu šitie bolševikų skelbiami obsaisi vykunami:

Bolševikai savo laukinišku trukšmu SLA. 36-to Seimo pradžioje privertė imtis griežtų priemonių įvykinimui Seime tvarkos ir vėliaus savo neteisėtą susirinkimį pavadindami „SLA. seimu“ suskaldė Seimą.

Bolševikai nuo 1928 metų Seimo rengėsi prie Susivienijimo skaldymo ir pereinam Seime tai atliko. Jau čia pat skelbia dvi organizacijos vietos vienos. Juk nei SLA. Pildomoji Taryba nei Seimas neskelbė ir neskelbia dviejų organizacijų. Kiekvienam aišku, kad tas skaitosi organizacijos skaldytoju, kuris naują organizaciją teria iš senosios organizacijos narių, o ne tas, kuris pasiilekta organizacijoj ir stengiasi ją palaikyti.

Bolševikai išrinko neteisėtą ir sauvalingą neva „SLA. pildomąją tarybą“ ir pavadė jai vartų Susivienijimo skaldymo darbą tolyn.

Bolševikai išleido pilną šmeižtų šlamštą, kurį pavadino „SLA. žiniomis“ ir skaito „oficialiu SLA. organu“.

Bolševikai savo priprastų avantiurių keliu pervarė tarimus keliose SLA. kuopose nerisų narių sudėtį mokesnių teisėtam SLA. Centrai ir tuo būdu privertė kuopų narius veikti ir organizuotis į teisėtus vienetus, kad tuo būdu apsaugojus savo teises organizacijoj.

Be to, yra dar ir dabar keliolika tokių bolševikų valdomų S. L. A. kuopų, kurių mokesniai Centran neprisiūsta net už birželio mėnesį. Vadinasi, bolševikai laukė Seimo ir nesuuntė Centran mokesnių, kurios sulig konstitucijos patvarkymo turėjo buti prisiūstos Centran dar prieš Seimą. Konstitucija nurodo, kad kuopų mokesnių blant, kos su pinigais turi buti prisiūstos Centran iki 15 d. kiekvieno mėnesio. Seimas prasidėjo birželio 16 d. Kurio tikslu birželio mėnesio mokesniai neįsiūsti Centran konstitucijoj numatyta laiku ir nesuisti net iki šiol? Ar čia nėra prisirengimu prie Susivienijimo skaldymo dar prieš Seimą?

Ir akivaizdoje tokių faktų, kuriuos patys bolševikai skelbia ir savo darbais įrodo, bolševikiški geltonlapiai drįsta dar kitus kaltinti už Susivienijimo skaldymą. Begalo šlykšti ta bolševikiška demagogija!

vikų desperatiško rašinio tikslu yra išgąsdinti SLA. narius esama padėtimi Susivienijime ir sustiprinti savo pasekėjų dvasią bolševikų „pildomosios tarybos“, „pasisekimais“. Be to, jiems svarbu įkalbėti savo pasekėjams, kad jie laikytų kišenius atdarus ir dėtų savo suniprąšant, redaktoriai užmiršta, kad p. Gegužis gali patraukti atsakomybėn bolševikišką šlamštą už tokį šlykštų koliojimąsi, kokio nedrįstų į žmones svaidyti ir purviniausios gatvės auklėtinis.

Na, susikalbėkite su tais žmonėmis, jei norite. Čia patys giriasi užvedę teisną prieš Susivienijimą, pradėję darbą SLA. kuopose, kad narių sumocionuoja priprasta tvarka, kuri organizacijos konstitucija nustato. Branginantį Susivienijimą nariai moka reguliariai savo mokesnius ir naudojasi organizacija konstitucijos nustatyta tvarka. Teisėtiems Susivienijimo viršininkams ir nariams nereikalingas joks nusileidimas ar susipratimas. Susivienijime viskas tvarkoje. O kad bolševikai randa sau malonumo trukmuoti už Susivienijimo ribų, tai jų dalykas.

Kaip visose savo istorikose bolševikai nesukalba patys su savim, taip yra ir su šiuo rašiniu, kurio tikslas aprašyti bolševikų „pildomosios tarybos“ žygius. Pirmiausiai išdėdijai pasigiriama, kad jų „pildomoji

taryba“ veda kovą „prie gegužiausiu tikslu yra gauti iš neprotaujančių darbininkų kuo daugiausia dolerių ir, jei seksis, sukurti „darbininkišką susivienijimą“, visi SLA. nariai privalo elgtis atsargiai. Geriausiai SLA. nariai padarys atsakdami savo nugaras bolševikiškiems bloferiam. Neduokite aukų bolševikų lyderių avantiuroms varinėti Susivienijime. Juk bus nemalonu ateity prigulėti prie tos organizacijos, kurios ardytumai dėjętos aukas. Dar galite susidurti su keblumais tokiuose atsitikimuose, kur kuopos iš sauo išdų skyrė aukas Susivienijimo skaldymui ir ardytumui. Ne klausykite jokių bolševikiškų desperatų zaunų ir reguliariai mokėkite savo mokesnius į Susivienijimą. Tuo būdu pasilaukysite pilnateisiais Susivienijimo nariais ir turėsite tą pačią naudą organizacijoje, kokią iki šiol turėjote. Kurie SLA. nariai paklausys bolševikiškų riksnių ir eidami paskui juos pameis Susivienijimą, atmintkite, tie nariai gailės.

Bolševikai vien melais, kolionėmis, šmeižtais ir trukšmu gyvena, sau pasekėjus gauda ir juos išnaudoja. Tuo keliu eida bėdamas bagia tą savo tiradą: „Audroj laimėsime darbininkišką Susivienijimą“. Vadinasi, bolševikai vien tik delto kelia audrą Susivienijime, kad galų gale laimėjęs „darbininkišką Susivienijimą“, reiškia sukurs naują organizaciją. Akivaizdoje tokio bolševikų desperatiško blofo, kurio vy-

JAUNIMO KELIAI

SUSIVIENIJIMO
LIETUVIŲ AMERIKOJE
JAUNUOLIŲ SKYRIUS

P. L. GENOVAITĖ
KETVIRČIUTĖ.

Pancė Genovaitė Ketvirčiutė birželio 11 baigė keturių metų kursą augstosios mokyklos, gaudama diplomą kaip gabi ir populiari mokinė. Rudenį p. l. G. Ketvirčiutė žada stoti į kolegiją ir siekti augštesnio mokslo. Be to, ši jauna lietuvaitė turi labai gražų balsą ir todėl lavinasi dainavimo ir muzikos. Taip gi ji gražiai vartoja lietuvių kalbą. Žodžių, p. l. Genovaitė Ketvirčiutė yra seni SLA. 301 k. p., Cicero, III, kuopos nariai. Patarčiau ir p. l. Genovaitėi patapti SLA. nare ir po draug su mūsų jaunuoliais darbuotis susivienijimo ir bendrai lietuvių labui.

M. K.

Kovokim už Vilnių

„Ei, pasauli, mes be Vilniaus nenu-rimsim!“ — sako lietuvių populiari ir kiekvieno lietuvių kuną šurpiu perimanti daina.

Kas gi tas Vilnius? Mūsų jaunuoliams tai neklusimas. Mūsų jaunimas žino, kad Vilnius yra Lietuvos sostinė ir kad jį šiandien didžiausi lietuvių priešai, lenkai, valdo. Lenkai mūsų sostinę pasigrobė banditišku būdu. Dar banditiškesniu būdu nori jie ją ir Lietuvos trečdalį amžinai valdyti.

Ir valdo jie ir persekioja. Ten gyvenančius lietuvius, ypač jaunimą, lenkai kolabusiai spaudžia. Juk žinome, kaip anais metais lenkai naikino Vilniuje lietuvių įstaigas. Žinome, kaip jie ir dabar lietuviams liuosai krepvot neleidžia: paskutiniu laiku lenkų „kulturingoj“ valdžia net taip „žmoniskai“ pasielgė, kad uždarė lietuvių Vytauto Gimnaziją. Pasiaiskinimui, kodėl jie šią mokslo įstaigą uždarė, lenkai neturi. Todel aišku, kad jie tai darė, idant nedavus lietuviams lietuvių kalbos mokintis, kad jaunimą kiek galint persekiojus ir, pagaliau, sulenkinus. Bendrai sakant, aišku, kad lenkai rengiasi Vilniuje amžinai ponaui ir todėl deda pastangas, idant lietuvišką elementą visiškai ten išnaikintų. O tai atsiekt geriausia galės tuomet, kai mokslo įstaigas išnaikins.

Bet vilniečiai lietuvių ne taip lengvai lenkamasi pasiduoda. Jie veda aršią prieš savo priešius kovą. Šioje kovoje ypač didelę rolę vaidina jaunimas. Čia, kad ir persekiojami, jaunuoliai mokinas lietuvių kalbos, istorijos, darosi vis geresniais ir geresniais lietuvių rengiausi but šio krašto ateities darbuotojais, kad prieš biauų lenkų užsimojimą atsikovoju ir pagaliau visai Vilnijai prie Lietuvos sugrįžus.

Nėra abejonės — vilniečiams ta kova pavyks. Tuo labiau ji pavyks, jei visi lietuvių, jų tarpe ir Amerikoje gimęs augęs jaunimas, vilniečiams šioje kovoje gelbės.

Ir tiesa, mes šiame reikale galime pagelbėti. O jei jau ne ką, tai bent plačios propagandos už Vilnių galėtume tarpe svetimtaučių paskleisti. Juk yra tokių jaunuolių, kurie gerai rašo ir net svetimtaučių spaudoje su savo gabiomis plunksnoms dalyvauja. Kodėl tad šitai neišnaudoti? Padėkim, nutiko kas svarbesnio Vilniuje, imkimės plunksnos ir rašykime, kad lenkai mūsų vientaučius ten spaudžia ir persekioja. Reikalaukime pasaulio, kad jis darytų spaudimą, idant lenkus iš jiems nepriklausomos žemės priverstų išsikraustyti. Sakykite svetui, kad Vilnius yra lietuvių ir tik lietuvių turi tiesą jį valdyti.

Kol dega kiutinė, sventa ugnis toji,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko,
Jog menkas ir silpnas net milžinui stoji,
O dirbk, idant neitų ugnis ta ant nieko.

KUDIRKA.

Todel, be ko kito, atlikime nors tai.
O tai labai lengva ir svarbu. Dainoje apie Vilnių vėl sakoma: „Vilnius buvo mūsų ir bus.“ Todel mes ir turime kovot, kad taip nutiktų.

Jaunuoliai, kur tik kas ir kuo galime kovokime už Vilniaus atgavimą bei persekiojamų vilniečių buities palengvinimą. Tai mūsų, kaip lietuvių, šventa pareiga.

Jaunuolis K. J.

Edmondo de Amiči.

Mano Motina

(Tėvo Laiškas)

Enriko, tu prie brolio mokytojos nepadarai reikiamos savo motinai pagarbos! Kad to daugiau nebutų! Tavo rustus žodžiai, drėbte išdrėbti motinai, man tarsi peiliu pervėrė širdį. Atsimenu, bus jau keleri metai, tavo motina visą naktį išsėdėjo prie tavo lovos, įsmeigus į tavo veidėlį savo akis, klausydama, kaip tu alsuoji, ir galiausiai verkdamas, kad ji „galinti, neduok Dieve, tavęs nebetekti. Aš bijojau, kad ji iš galvos neišeitų. Ir tu žėidi tą savo motiną, kuri įmanytų istisų metų laimės nustoti, kad tik viena valanda tau mažiau reiktų kentėti, kuri įmanytų pati duoneliuot del tavęs ir net numirti, kad tik tave išgelbėtų!“

Enriko, klausyk ir gerai įsidėmėk, ką tau čia pasakysiu. Tau gal teks nemaža ir sunkių, baisių dienų susilaukt, bet jų baisiausia bus toji, kada tu savo motiną palaidosi. Suaugęs, subrendęs, sutvirtėjęs gyvenimo kovoje, tu ją, Enriko, tukstantį sykį šauksi, trokštė trokšdamas dar bent kartelį išgirst jos balsą, bent vienam akies mirksniui pamatyti jos ištiestas tau rankas, apkabinti ją ir, galiausiai, kaip verčia tik kudiškė, ieškąs motinos nuskundžiamas ir glaudžiamas... Kaip skaudu bus tau tuomet atsiminusi visą padarytą jai vargą ir visas nuoskaudas jos iš tavęs priartas! Nebėra ramumo šiame amžy žmogui, savo motiną įžeidžiamam! Galiausiai įžeidęs galėtis, melst dovanojimo, ją numirus garbinto garbinti, bet viskas bus veltui. Sąžinė niekuomet neduos tau ramybės! Tos nebegražinamosios meilės ir gerumo atsiminimas, tavo paties sąžinės priekaištai — plėšytė plėšys ir vargintė vargins tavo sielą. Saugokis, Enriko! Motinos meilė — geriausias ir švenčiausias žmogaus jausmas! Nelaimingas tas žmogus, kuris ją mindo! Žmogūdy, kuris dar kiek gerbia savo motiną, nėra visiškai nustojęs sąžiningsumo ir širdies gerumo; garsingiausias žmogus, žėidžias ir skaudžias savo motiną, yra niekšas, menkas padarėlis. Žiūrėk, kad man nė vienas šurkštus žodis neišlektų tau iš burnos, kada tu kreipiesi į ją, kuri tau gyvybę davė! O jei iš tavo lūpų kuomet išeitų bent vienas toks žodis... tada, Enriko, ne tėvo baimė, bet tavo paties atgaila, tavo paties sielos reikalas tepriverčia tave pult jai į rankas-kojas ir melst, kad tau atleistų, kad karštomis savo lūpomis, savo pačiuoju, iš tos kaltybės tave išvaduotų.

Myliu tave, suneli! Tu esi pati brangioji mano viltis, bet aš verčiau norėčiau matyti tave numirusį, nekaip nedėkingą savo motinai. Nesukubėk tuojau prie manęs, kiek laiko neik manęs bučiuot, glamonėt... Į tavo glamonėjimus, į tavo meilę aš dar neįstengsiu iš visos širdies atsakinėti.

PRIE KARŽYGIO KAPO.

Gimei senoj tėvų lašinėlj,
Už sienų ęto siurpus vėjai.
Jau motinėlis pasakėlėj
Tėvynės vardą tu girdejai.

Vėliau tu pievoj žiedus skynei,
Ganei per naktį ciklų žirgą.
Sakei aukosiuos aš tėvynei,
Kur plienas, kraujas, ugnys mirga.

Kai laisvės aušros rytas kėlės,
I kovą jaunus tu išjojai...
Tau pražydėjo karo gėlės,
O mums — šviesios aušros rytojai.

A. P. Jassas.

Jei katė sparnus turėtų, tai nė vienas žvirblis po orą nelekėtų; katė kožną savo auką žvirblį pagautų.

J. A. Gulbė.

LAISKAS IS LIETUVOS.

(Jonukas iš Lietuvos rašo savo pusbroliui, Petrukui, Amerikoje)

Brangus Petreli—

Rašai, kad laike atostogų turi gerus laikus: dažnai važiuoji į jurą maudytis ir tau jūros bangos labai patinka. Aš nesu matęs jūros, bet atsivaždinu, kad jūra ir bangos man taip gi patiktų. Kada tik laiškuose ar knygoje apie jūrą bangas skaitau, tai man primena Lietuvos laukus, ypač rugių laukus, kai jau buna išplaukę. Čia, kiek tik akimi sumatai, visur jau yra jūra banguoja.

Beje, aš tau dar niekad nerašiau, kad praėitą metų moksle pasižymėjau — geriausius pozitymus gavau visoje mokykloje. Mokytojas mane už tai labai gyrė ir padovanojo man gražią pasakų knygą. (Tai man pridavė dar daugiau energijos ir noro mokytis. Sekamą sezoną aš dar geriau mokysiuos.)

Naujo pas mus tuo tarpu nieko ypatingo. Beje, Vytauto Didžiojo paveikslas apie visą Lietuvą nešama. Žada ir pas mus užsukti. Patiksim didėlėmis iškilmėmis ir, nors man reikią gyvulių ganyti, bet pasistengsiu tose iškilmėse būtinai dalyvaut.

Kas naujo pas jus? Rašyk.

Bučiuoju tave.

Tavo pusbrolis

Jonukas.

PAMINĖTINOS LIETUVIŲ ISTORIJOJE DIENOS RUGPJŪČIO MĖNESY.

- 1824 m. — Kauno policija nuėmė nuo Perkuno žinyčios Perkuno stovylą.
- 1920 m. — Liet. Steigiamasis Seimas ratifikavo taikos sutartį su Rusija.
- 1252 m. — Did. Liet. Kan. Mindaugis priėmė krikštą.
- 1303 m. — Smarkus žemės drebėjimas Žemaitijoje.
- 1339 m. — Kęstutis pergalejo mozurus.
- 1920 m. — Lietuviai paėmė Vilnių nuo rusų okupantų.
- 1794 m. — Rusai užgriebė Vilnių.
- 1569 m. — Liublino Unija.
- 1382 m. — Kęstutis likos pasmaugtas Krevo pilies bokšto rusų.
- 1380 m. — Kęstutis sugavo Vilniuje Jagėlą, kaip Lietuvos vilnių.
- 1866 m. — Rusijos valdžia uždraudė lietuvių spaudą.
- 1345 m. — Kęstutis užėmė Lietuvos kunigaikščio sostą.
- 1919 m. — Rusų bolševikai pasiulė Lietuvai taiką.
- 1387 m. — Lietuva priėmė krikščionybę.

NAPOLEONO MINTYS.

Savo motinai, jos teisiems dėsniams esu dėkingas už pasiekimą, savo likimą ir viską, ką esu gėra padaręs. Nesvyruoju tvirtindamas, kad vaiko ateitis pirmiausia nuo jo motinos pareina.

Valia, charakteris, uolumas ir narsumas padarė iš manęs tai, kuo esu.

Tėvynės meilė yra pirmoji civilizuoto žmogaus lorybė.

Nenugalima yra tauta, kuri visa ginkluota yra pasirijus kovoti už savo laisvę.

Visi esame skirti mirti.

Ar gi keletas gyvenimo dienų nebutų verta laimės, kuri duoda mirtis del tėvynės? Laimingi tie, kurie žuva kovos laukuose.

Galingos sielos vengia aistrų, kaip jureiviai lenkia povandenines salas.

Visų mažiausia laisvas žmogus yra partijų žmogus.

I V A I R U M E L I A I.

Dokumentai Apie Kolumbą.
Vienoje senoje ispanų bibliotekoje rastas rankraštis apie Amerikos atradėją Kolumbą, rašytas prieš 40 metų. Rankraštis aprašomas Kristoforo Kolumbo gyvenimas ir kelionės. Iš dokumento matyti, kad Kolumbas buvo knygos pardavėjas ir gimęs ne Genujoj, kaip iki šiol buvo manoma, bet Milane, šiaurės Italijoje. Istorių tarpe šis raštas sukėlė didelę sensaciją.

Herkulanum Baigiamas Atkast.
Herkulanumo miestas, užlieto drauge su Pompeja per Vezuvijaus išsiveržimą 79 metais, atkaskimo darbai jau baigiami. Atkasti griuvėsiai netrukus bus prieinami apžiūrėti visiems turistams. Neseniai Herkulanume atkasta puikiai užsilikusi vieno turtoolio vila iš 18 kambarių, papuoštą gražiais paveikslais ir statulomis. Archeologų nuomone, Herkulanumo iškastose archeologinių ir meniškų atvilių busių vertingės už Pompejos iškastenas, kurių dauguma yra Italijos muziejuose.

J U O K A I.

Ji Tik Taip Sako...

Per tikybos pamokas mokytojas klausia:

— Na, vaikai, kuris jusų pasakys man,

kas buvo Mažiščius?

— Tai buvo Egipto faraono anukas! — atšovė mažas Jonukas.

— Ką tu sakai, Juk faraono dukrė rado ji pintinėje prie Nilo upės kranto!..

— Pone mokytojai, ji tik taip sako...

Gabi Dainininkė.

Pancė Emilija mokinosi konservatorijoje dainavimo. Grįžusi namo tėvai klausinėja: kaip sekasi, ar gerai dainuoja, ar mokytojas patenkintas?

— Žinoma, patenkintas! Labai patenkintas! Bet, matytumėt, koks jis dievotas!

— Na, kodėl? Mokina bažnytinės giesmes?

— Ne. Kaip aš dainuoju, jis dažnai imasi rankomis už galvos ir sako: „O, Jezus, Marija!“

L A I Š K A S

A. Zorich.

Šis rusų bolševikų rašytojo A. Zorichio rašinėlis rodo gyvių gyviausią rusų bolševikų gyvenimo vaizdą taip, kaip jis yra.

Kijeve į pirmos klasės vagoną, taip vadina kupe, įsėdo pagarsėjęs Bolševikijoje rusų rašytojas Besklebnas, kuris savo gana vykusiomis novelėmis iš jaunimo romantikos, žavėjo vos tik pradedančius gyventi ir mylėti Rusijos jaunuolius ir jaunuoles.

Jis skaitytojuose, kaip jie iš jo raštų sprendė, buvo laikomas „geros širdies ir jausmo meinininkas ir gilus žmogaus sielos žinovas“.

Jį į traukinį palydėjo kažkokia mergaitė, matyt pašalinė — jiedu susipažino tiktai stoty; sveikindamasis jis mandagiai kilstelėjo savo skribliuką ir padavė iš pirštinės didįjį savo dešinės rankos pirštą.

Ji buvo apyprasčiame, apsitrynusiame senoviskame apsiavikime, kokius prieš 20 metų idėjinės kurstės dėdėdavo, šalčiui styro ir visą laiką nuogas, nuo šalčio paraudonavusias, rankas šildė savo kvapu pustydama.

Jos liesame, išvargusiame ir negražiame veide matėsi užaušęs nesupratimo išgastis. Ji žiūrėdama į jį, apačios į viršų plačiai išplėtomis, maldaujantiomis akimis, kalbėjo žemu ir skubiu tonu.

— Aš perskaičiau visas tamstos apysakas, daug jų žinau iš atminties, ir štai pasirizau kreiptis į tamstą. Ak, kaip tamsta gražiai rašote! Kokia laimė sukelit tiek daug kilnių minčių, tiek gerų jausmų žmonėse. Dovanokite, kad patrudėčiau tamstą.

— Prašau, prašau! — atsiliepė jis šaltai ir rimtai, kaip kalba gydytojai savo priėmimo kambariuose į besikreipiančius ligonius. — Prašau tamstą...

— Aš visai nebučiau drįsus kreiptis į tamstą, kad ne tokios ypatingos aplinkybės. Aš — žuvis; aš jaučiu, kaip griuva žemė po mano kojomis. Ak, koks baises nuėjutimas! Taip gyventi ilgiau negalima. Ir aš del to kreipiausi į tamstą, kad man rodosi, tamsta, iš kelių žodžių, mane suprastie. Atsimenate, tamstos aprašytąją „Pašaliniuose žmonėse“ Nataliukę, — kaip ji vargo, kaip blaškėsi, ieškojama draugiškos širdies ir palaikymo, bet niekas neištiesė jai rankos, ir ji visur atsimušė į šaltą, kurčią ir aklą nedraugiškumo, nepasitikėjimo ir savimeilės sieną. Taip ir dabar. Tamsta paskutinis, į kurį aš kreipiuosi, žmogus. Tikėkite man, kaip mane gyvą matote...

Jis klausėsi išsiblaškęs, kas minutę žiūrėjo, išsiimdamas, į laikrodį, dairėsi ir akimis kasžin ko minioje ieškojo.

— Atsiprašau! — prabilo jis, jos kalbos iki galo neišklausęs. — Nešike! Keturiasdešimt septintas? Aš čia!

Nešikas padavė jam ryšulėlį su užkandžiais iš bufeto. Jis išvyniojo iš popierio ir pauostė kiaulieną.

— Aš prašiau su ikrais, o ne su mėsa, — nepatenkintai prabilo Besklebnas. — Ir kiau-lena tokia riebi. Mano mielasis, reikia but draugiškesniu. Na, tiek to jau. Štai jums už trusų ir eikite sau.

Nutruktai pusiaužody kalba, nelengva buvo taip greit atnaujinti. Mergina tylėjo ir nuleidusi akis į vieną tašką žiūrėjo, sustyrusiais nuo šalčio pirštais gramdydama savo apsiavikimo kraštėlį.

— Nebesulaukysiu aš tamstą ilgiau, — galų gale ji tyliai ir nupuolusiu balsu prabilo. — Atsiprašau! Visviena jau antras skambutis. Aš visai nemaniau, kad gausiu su tamsta taip draugiškai pasikalbėti, tai štai prirengiau tamstai laišką. Čia viskas mano surašyta ir išdėstyta. Čia ir adresas ir pavardė ir visos smulkmenos. Taip, kad, jeigu tamsta panorėsite...

— Būtinai, būtinai! — skubiai ir lengviau prabilo jis, matomai patenkintas, kad jau baigiasi tas nemalonus pasikalbėjimas. — Viską, ką tik galėsiu! Pažadu tamstai! Tik nereikia nusiminti! Juk viskas savo keliu eina, viskas keičiasi, ir tamstos kely taip daug visko! Na, baigsime. Duokite ranką.

Ji padavė ranką, atsisveikino, apsibuso ir neatsisukdama, nuleidus galvą, per stotį išėjo.

Besklebnas įėjo į kupe, nusivilko apsiautą, atrišo savo užkandžių ryšulėlį ir dar kartą juos pauostė.

— Ar tik nepasimirde? Po velniais tie mūsų stotyse užkandžiai! Suvyniotų pardavėjas į šitokį popierį kokiame nors europiškame stoties bufete, tuoj iš jo nuoma atimtų, per 24 valandas išgintų! O pas mus viskas tinka, nors ir į kopusto lapą suvyniotų! Stebėtina, tiesiog, koks nekreipimas domės į gyvą žmogų, niekinimas žmogaus reikalų, papratimų, malonumų! Ar tai čia nesusipratimas, ar tai tokia prigimtis? Rusas, eidamas savo tarnybos pareigas, manosi, kad jis daro didžiausią malonumą tiems asmenims, kurie į jį kreipiasi.

Kasininkas nežinia ko žviegia kaip giena savo būdoje; jis nė gražos nenori duoti, neima suglamžytų pinigų, bilietą meta kaip šuniui kauką, kad jis net ant žemės nulekia, o eilė — ta amžina rusiška eilė! — numynioja pirštus, kol surandi nukritusį bilietą.

Arba štai. Mėginau užkapt šioje surugusioje stoty. Padavė... Indai — šlykštu žiūrėt. Šaukštas riebalais apsvėlęs, peilis be kriauny, lėkštė, matyt, dar nuo caro laikų nemazgota.

Reiškia, ryk, ką duoda! Ir ant šio pagrindo statomas visas mūsų gyvenimas!

Štai, kad ir kooperatyvas. Tau būtinai iškis bent trims numeriais didesnius kaliošus, į kuriuos sukimši po svarą popiero, kad galėtum apsiųti ir nuo kojų nenukristų. Ir visur viskas taip, net ligi knygyno, kur tau, vietoj Henriko Heinės, iškis kokį šlamštą, kad nežinosi nė kur dėt.

Jis kalbėjo ir kalbėjo kaip užsuktas gramafonas, visai nesirupindamas, ar kas jo kalbos klauso. Kalbėdamas suvalgė savo užkandžius. Užsirukė papirosą ir tęsė toliau savo kalbą.

— Mes niekuomet nieko tinkamai nemokėjome, ir per tuos kelis metus, matomai, neišmokome gerbt, branginti ir taupyti savo žmones, — štai kame dalykas! — žinoma, kai tenka kalbėti apie didelius kaliošus, apie pašvinkusią kiaulieną, tas visuomet rodosi menkas daiktas prieš tą didžiąją mūsų šalies ir valstybės gyvenimo eigą, kurioje mes patys nuolatos dalyvaujame. Pažiūrėkime į gyvenimą arčiau ir viskas bus aišku.

Pažiūrėkime į kokią nors visuomeninę mūsų gyvenimo sritį: niekur niekas nesuderinta, nesutaisyta, visur biurokratiškas labirintas, surimimas, sugriuvimas, apsilaidimas ir tt.

Gal manote, kad nėra iš ko, nėra kaip, nėra kam? Visko yra. Tik šeimnininko nėra!

Traukinys slinko savo keliu vis tolyn per rudens laiko nesubaigtų javų valyt laukus. Mano kelionės barškantis kaimynas, užsidegęs trečią papirosą, barškėjo toliau.

— Matėte, mane palydėjo mergaitė. Štai ant stalelio guli jos laiškai; tai ne laiškai, bet nukankinto, pažeminto ir nuskrauto žmogaus verksmas. Aš dar jo neskaičiau, bet jaučiu, kad jis parašytas ne rašalu, bet ašaromis. Aš su didžiausia pagarba pakeliu savo skriblių ir gerbdamas žmogaus asmenį, nusilenkiu prieš šį popierio gabalėlį! Kokia paprasta ir kokia kartu traginga istorija! Ji buvo mokytoja. Ji tokia mokytoja, kokių retai esti. Šitokią mokytoją galima priskirti prie šventųjų skaičiaus. Ji degė savo darbe. Ji sudėjo visą savo jėgą, visą sielą į mokyklo darą. Ji mokė vaikus septynis metus. Ir kiek ji vargų pakėlė, kiek ji pergyveno — ir šalčio ir bado ir neturto ir paniekinių.

Buvo laikas, kai ji, negaudama algos, su krepšiu ėjo per kaimą pasielgetaut sau maisto. Tada ją siundė šunimis. Buvo laikas, kai mokyklą kurino samanomis ir ji šaltį kentė savo kambarėly. Vienu tarpu netekus nė sąsiuvinį, nė kreidos, ji pirštą į vandenį pašlapindama ant lentos rašė.

Žodžiu, visi atmename, kokioje baisioje padėty buvo mokykla. Ir kiek reikėjo kantrybės ir pasištventimo kaimo mokykloje išlaikyti ir nebėgti į miestą ieškot bolševikų tarnybos. Ir ji nebėgo. Viską iškentėjo.

Joje apsiereikė džiūva ir kraujas per burną prasimušė. Ji kentėjo. Gydėsi. Laukė geresnės ateities.

Ir štai ji, ta ateitis! Kasžin koks komisarėlis paleido gaudą, buk ji tvirkinanti vaikus. Žmogui suniekinat užtenka vieno žodžio. Ją paluosavo. Ir štai pradedėjo jos kelias į Golgotą. Ji visiems matant kas valandą žuvo ir žuvo ligi šios valandos. O ji, žmogus brangus, gerbtinas, reikalingas, brangi šalies turto dalė.

Jeigu ta vargšė mergaitė, nebetekus kantrybės, pasikartų, kiek tai but kalbų, kiek rašymo, kiek apgalėjimo?

Ir nors viso pasaulio laikraščiai ilgiausius straipsnius apie ją parašytų, nors nekrologais visus savo puslapius užkimštų, nieko nereikštų štai prieš šitą popierėlį, kuris štai čia, ant mano stalelio guli ir aš esu pasirėngęs prieš jį atsiklaupyt. Rašytojo darbas — labai sunkus darbas, kuomet svetimaus skausmais reikia kankintis.

Ir kai mane kas klausia: kaip re'kia gyvent, kaip reikia elgtis? — aš sakau: gerbkite, mylėkite ir branginkite žmogų, mokykitės užjausti ir priglausti nelaimingąjį...

Aš tik klausiau ir galvą lingavau. Pasakotojas giliai susijaudinęs nutilo. Išsiėmė iš kišenės šilkinę skepetaitę ir sau prakaitą nuo kaktos nušluostė.

Traukinys sustojo stoty. Netoli vanden-traukio stovėjo su visokiais užkandžiais bobos. Mano sankeleivis, pažiūrėjęs per langą, prabilo: Ei, bobos, gal agurkų turite? Ok, kaip aš mėgstu agurkus! Tai nėra geresnio daikto, kaip agurkas!

Priejo prie vagono lango su indu viena boba, išgriebė iš agurkų rūkščią atsiduodančio skystimo, paėmė suskretusiais pirštais penkis agurkus ir nosimi mosuodama šukavo:

(Užbaigta ant 7 pusl.)

S. L. A. Reikalai

WILKES BARRE, PA.

SLA. Griovikai Išėjo Viešai.
Na ir mūsų bolševikai pasirodė, ko jie Susivienijime siekia. Liepos 30 d. jie turėjo taip vadinamą „nepaprastą susirinkimą“. Na ir buvo nepaprastas! Jo rengėjais buvo Stanislovas, Kvasčevičius iš SLA. 115 kuopos. To „nepaprasto susirinkimo“ pasiūlymą atsilankė ir keli SLA. 35 kuopos nariai.

Pirmiausia kalba Kvasčevičius. Po jo „spyčių“ sako koks tai žmogelis iš Miners Mills. Kalba J. Stankevičius ir ant galo M. Žaldokas. Jie visi, kaip įmanydami, niekino ir šmeižė S. L. A. Pildomąją Tarybą ir visus, kurie stengiasi ginti SLA. nuo atidavimo į bolševikų rankas. M. Žaldokas pasakė, kad SLA. paskolos yra nesaugios ir kad SLA. ne tik neturi vieno miliono, bet nė pusės tiek. Todel M. Žaldokas ragino visus SLA. narius nesiųsti senai Pildomąją Tarybą mokesčius; vietoj to ragino mokesčius siųsti bolševikų išrinktai „tarybai“. Tai gi ir mūsų bolševikai jau pasisakė kur jie stovi.

Tame „nepaprastame susirinkime“ buvo susirinkę vietoje didelės minios tik apie 35 žmonės, iš kurių buvo pusė bolševikams nepriitariančių žmonių. Pas mus neabejojama, kad bolševikams pavyktų suvaidinti žmones. Dabar mes jau žinome, kad jie viešai išėjo SLA. griaut.

K. Demikis.

DETROIT, MICH.

Iš SLA. 21 Kp. Susirinkimo.
SLA. 21 kp. susirinkimas buvo šauktas atvirutėmis, išrišimui klausimo: kur nariai nori eit — ar su dabar egzistuojančiu SLA., ar prie žinomų trukšmadarių prisidėt. Ir štai kas iš minimo susirinkimo išėjo ir kaip narių likimu mūsų vadina „progresyviai“ rupinasi.

Visoki tarimai ėjo kaip svietu patepti. Štai jau prieinama prie kuopos reikalų, naujų sumanymų ir neuzbaigtų reikalų. Musų „geradariai“, „progresyviai“ vis neužsimena, ką darysime su mokesčiais, kur jas siųsim: ar į žinomą musų pastovų Centrą, ar į re-re-voliucionierių „centrą“. Niekas nieko nebando kalbėt. Jei kuris nusistatė prieš SLA. pasilikti narys bando ką link esamos Susivienijime padėties sakyti, tai musų „progresyviai“ tuoj paleidžia savo „progręsą“: „Tu nevietoj kalbi!“ Kitas šaukia: „Aš turiu pastabą!“ Dar kiti pradeda katutėmis plot ir tokiu būdu nariai negali savo nuomonę išsireikšti. Žinodami, kad su trukšmu nieko neatsieksi — jo vengia.

Susirinkimo jau prieita prie SLA. labas ir gerovės. Šaukiesiems susirinkimui ir čia del esamos padėties nieko nesako. Jau einama prie bilų skaitymo. Ir tik čia, laimei ar ne laimei, vienas narys išdrįsta ir paklauso: „Ką mes darom? Juk šitas susirinkimas šauktas atvirutėmis, idant apkalbėjus, kur mes savo duokles siųsiame. Reikia šitą reikalą apkalbėt.“ Na, ir paklįsa visa eilė kalbėtojų. Jie, pasipuodę gražiausiomis frazėmis, dalykus persto kopuikliais. Kalba, kad mokesčių į SLA. Centrą nesiųst. Tačiau, po visų tų kalbų minio reikalo balsavimui neleidžia. Taip ir paliekama.

Daugelis narių savo mokesčių nemokėjo. Jie laukia dalykų paaiškėjimo, kaip toliau bus. Žinoma, daugelis narių pasiliko nė čia, nė ten. Jie laukia ko

tokio aiškesnio. Prie to, reikla pažymėt, kad ir musų išdėninkas šiame daug pakenkė. Daugelis narių pasitikėjo, kad jis laikysis teisingai, tai yra išlaikys savo duotą žodį praieitame susirinkime. Bet šiuo tarpu jis pasirodė tikru veidmainiu, nes šį syk visai kitaip kalbėjo, negu praieitame susirinkime. Tokiam žmogui negalima pasitikėt. Kadangi šiandien jis turi narių mokesčius už du mėnesius — daugiau, negu kaučia neša — tai jisai visai su nariais dabar ir nesiskaito.

Dar vienas dalykas. Musų „progresyviai“ kiek tik galėdami nori ramius narius apmulkinti. Štai, šiame susirinkime skaitytame protokole sakoma, kad praieitame susirinkime, kuris įvyko liepos mėnesį, balsuojant už rezoliuciją, kuria paieikiama dabartinė SLA. Pildomoji Taryba, balsų paduota net 450, o prieš tik 5. Tikrenybėje gi dalykai buvo sekamai: už rezoliuciją balsavo 29, o prieš 9; kiti nariai susilaikė, nebalavo. Kur čia tad bent kokia teisybė?

SLA. 21 kuopos nariai, kurie norite pasilikti prie SLA., neklusykite taip vadinamų „progresyvių“, bet bukite ten, kur iki šiol buvotė. Savo duokles mokeskit, kur iki šiol mokėjote. Tiesa, kurie norite eit su „progresyviais“ — niekas jų nedraudžia, galite su keliaut; kurie komunistinės košės dar neragavote — linkėčiau paragaut. Tik tiek turiu pasakyti: vėliau neišmėtinėkit, kad čia kas nors jus apgavo. Jūs dabar turite progą pasirinkti, kur eit: ar su SLA., ar su vėju malunais.

Todel tēmykite SLA. organe „Tėvynėje“, kur bus pranešta apie šaukiamą specialį SLA. 21 kp. susirinkimą. Čia bus išrinkta nauja SLA. 21 kp. valdyba, kuri narių mokesčius nusiųs į S. L. A. Centrą. Bukite tame susirinkime visi.

Mes, nebolševikuojanti SLA. nariai nepageidaujame kito centro. Mes turim gerą Centrą. O jei jame yra kas negero — galime pagerinti budami SLA. nariais, o ne kokiais organizacijos griovikais, kurie, sakosi, eina į mases, bet tas mases kiek galėdami paralyžiuoja. SLA. 21 kp. nariai! Nenustokit vilities. Bukite SLA. sargyboje ir sergėkite šią musų brangią organizaciją taip, kad vėliau ir tai organizacijai ir sau nepakenkus.

SLA. 21 Kp. Narys.

DETROIT, MICH.

„Progresyvio“ Delegato
Raportas.

Nors tai jau ir pavėluota, bet vis gi čia turiu pranešt, ko kį musų kuopoje „progresyvis“ delegatas raportą išdavė. Liepos mėnesio susirinkime, besvarstant kuopos reikalus, prieita ir prie delegato raportas. Jį išdavė „progresyvių“ rinktas į Pildomąją Tarybą kandidatas Dr. M. Palevičius. Pirmiausiai jis pasakojo, kad juos nekaltai iš Seimo išmetė. Esą, tokio mado dalyko reikalavė — vieno nario į Mandatų Komisiją — bet juos išmetė ir tiek. Daktaras gyrėsi, kad jis žinojęs, buk 90 delegatų buvę neteisingai išrinkta, o jų „progresyvių“, tik vienas buvęs nelegališkai išrinktas ir todėl „progresyviai“ turėję 208 delegatus, kas sudarė didžiulą. (Matyt, kad daktaras nekoks matematikas. Jei jau ir dasileistume, kad 90 delegatų buvo nelegaliai išrinkta ir kad pas „progresyvių“ 208 delegatai buvo, tai vis didžiulios jie sudaryt negalėjo. Juk Seime viso buvo 521 delegatas. Sakysim „progresyviai“ turėjo

208, kaip jie sako (nors tikrenybėje jų buvo tik 178), tai prie jų 208 „progresyvių“ delegatų pridėjus 90 „nelegali“ išrinktus, gauname 298. Atėmus šitą sumą (298) iš bendro delegatų skaičiaus (521), visgi Lietuvių Auditorijoje dar 23 delegatais daugiau pasiliko.) Anot Dr. Palevičiaus, jei „progresyviai“ būtų norėję Seimą Lietuvių Auditorijoje užvaldyti, tai but ir padarę. Esą kokia penkiolika vyrų-komunistų lejo užlipt ant estrados, paimt už gerklų Gegužį, Jurgeliutę, Vitaitį ir Seimas būtų buvęs jų komunistų. Bet jie to daryt nenorėjo. (Vajė, kokie džentelmenai, tie žmonės! Red.)

Dr. Palevičius sakė, kad jie teisme laimėsia. Jei miliono ir negausia, tai proporcionai SLA. turto dalis vis tik jiems atateksianti. Kalbėjo ir daugiau apie Seimą nesamonių.

Na, ką tad reikia tikėtis iš paprastųjų „progresyvių“, kuomet tokias nesąmones kalba net toks jų didelis šulas, kurį norėjo SLA. daktaru-kvotėju išrinkti!

A. Trimirka.

ROCKFORD, ILL.

Saugokitės Melagių!

Komunistai siuntinėja SLA. nariams savo išleistą šlamstėlį, kurį jie vadina „SLA. Žinios“. Tame šlamstelyje ant pirmo puslapio, tarpe kitų melų, yra melas, kad Rockfordo kuopa (77) sulaukė siuntimą pinigų į Centrą. Tai grynas melas ir komunistų blofas, nes visiems kuopoms nariams yra žinoma, kad tokis dalykas kuopoj neatsitiko (ir melagiams užtikrinu, kad neatsitiks). Tai gi čia tiems bloferiams reikia pasakyt, kad jie su Rockfordo kuopa peranksti apsidžiaugė.

Tiesa, liepos mėnesiniame susirinkime, po Seimo delegatų raportas, komunistai sukėlė trukšmą ir pirmininkui prisiėjo susirinkimą uždaryt jo neužbaigus ir todėl visi rimti nariai šitaits trukšmadariais pasipiktino, tad sekandame susirinkime, rugpjūčio 3 d. kuopa nutarė prieš šituos trukšmadarius paduot skundą Pildomajai Tarybai.

Tai gi, gerb. 77-tos kuopos nariai įsitęmykite: jeigu to komunistų šlamstelio leidėjai prasimanę tokius blaivius melus skleidžia apie musų kuopą — ką mes čia aiškiai matome, tai iš to jau aišku kaip diena, kad jie prasimanę didesnius melus skleidžia apie Pildomąją Tarybą ir kitus dalykus, kurie mums yra mažiausias žinomi.

Visokiais melais komunistai bando SLA. narius klaidinti. Jie yra tikri melų maišai ir kvailių jie mažai Susivienijime ras.

Taip gi sužinota, kad atsiranda tokių žmonių, kurie ragina kūr kuruos 77-tos kuopos narius nemokėti mėnesinių mokesčių į SLA. Tad čia pranešu, kad tokių žmonių neklausykite, nes jie yra trukšmadarių šalininkai ir lošia apgavikų rolę.

Jie nori, kad kuriuos narius suklaidyt, kad nemokėtų į SLA. mokesčių ir tokiu būdu liktų iš SLA. išbraukti.

Sužinoję tokių žmonių vardus-pavardes praneškite kuopos valdybai.

P. A. Deltuva,

77-tos Kp. Sekr.

SO. MILWAUKEE, WIS.

Iš SLA. 133 Kuopos.

Nors ir musų kuopoje komunistai bando narius sudemoralizuoti, bet tai jiems nelyksta. Jau praėjusioje SLA. Pildomosios Tarybos rinkimuose vienas musų kuopos narys per Chicagojos komunistų organą komandavo už ką nariai turi balsuoti. Renkant gi delegatus į SLA. Seimą Chicagoje tulas narys tą „smarkuolį“ perstatė delegatu. Tas žmogus apsiėmė ir delegatu buvo išrinktas. Sugrįžęs gi iš

„seimo“ tas vyrukas norėjo mūsų kuopą nusivest su komunistiniu „centru“, agituodamas, kad narių mokesčiai tam „centru“ siųsti. Bet kuopos nariai tokių komunistuojančių „prarako“ sumanymą pasiuntė į gurbą. Jie įsakė mokesčius siųsti ten, kur iki šiol buvo siunčiama, tai yra į SLA. Centrą, o ne į kokią ten tą komunistinę „apiėką“.

Rugpjūčio 1 dienos susirinkime minimas „seimo“ delegatas sumanė surengti prakalbas ir parsikviest kalbėtoją iš Chicagojos, kad išaiškinus Susivienijimo padėtį. Prakalbos turėjo įvykt rugp. 3. Tačiau iš narių pasigirdo aštrios kritikos ir nuo monių, kad tokios prakalbos mums nereikalingos, nes mes žinome, kioje padėty Susivienijimas randasi. To komunistas išsigando ir manydamas, kad prakalbose klausytojų galės visai nebūti, skubotai parašė į Chicagoją tam kalbėtojų, kad jis neatvyktų. Prakalbos neįvyko.

Musų kuopos sekretorius nusiskundė, kad jau gavęs keletą laiškų iš komunistų; prašoma aukų bylai prieš SLA. Bet iš musų kuopos jie jokių aukų la nesitiki, nes negaus.

Vadinasi, musų kuopoje, nors dedama pastangos, bet komunistai nieko neatsiekia.

SLA. 133 Kp. Narys.

PHILADELPHIA, PA.

Iš SLA. 135 Kp. Pikniko.
Liepos 27 d., š. m., „Vytauto Parke“ įvyko SLA. 135 kuopos piknikas. Iš priežasties tuo kart buvusių didelių karščių ar ko kito, p'klike žmonių buvo nedaug. Bet kurie buvę — visi kad ir karštame ore gražiai žaidė ir linksminosi. Rengimo komisija turėjo prirengus ir gražų programą, bet nesant daug žmonių ir būnant tokiam karščiui, programą liko neįvydytas. Biznišku atžvilgiu, galima sakyti, piknikas pavyko: išmokėjus visas pikniko išlaidas, kuopai liks apie 30 dol. pelno.

Todel visiems geraširdžiams už šio pikniko parėmimą, varde SLA. 135 kuopos, tariu širdingą ačiū.

A. Tvaranavičius,

SLA. 135 Kp. Pirm.

COLLINWOOD, OHIO.

Finansinė Atskaita.

SLA. 362 kp. antro beretainio finansų knygos tapo peržiūrėtos birželio 28 d. Knygos vedamos tvarkoje. Narių duoklių iki minimo laiko sumokėta — \$108.01
Į Centrą išsiųsta — 100.94
Kp. liko — 7.07
Baliaus pelnas — 102.11
Iš pirmo bertainio buvo 73.93

Su pabaiga birželio kuopos turas — \$183.11
Cleveland Trust Banke \$162.61
Pas išdin. — 20.50

Iždo globėjai:
A. Dubauskas,
J. Matonis.

SLA. NARIU TRIBUNA

PASTABOS IŠ SLA. SEIMO.
Adv. J. P. Uvick.

Manau, kad SLA. nariams ir bendrai publikai yra įdomu žinot, kas ir kodėl atsitiko perieitame Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Seime, todėl padarysiu keletą savo pastabų.

Kiekvienas, kad ir fraterneles, organizacijos seimuose pasireiškia tarpe delegatų nuomonę, ir tai yra organizacijai naudinga. Skirtingos delegatų nuomonės veda prie diskusijų ir mintčių pasidalinimo, su ta paseka, kad dauguma priima nuomones, kurių geriausia tinka organizacijos labui. Tai yra reikalinga ir seimai yra tam šaukiami, kad delegatai po seimo išsiskirstytų su vienodomis nuomonėmis ir pilni ener-

gijos dirbtų organizacijos gerovei.

Turėjau laimės dalyvaut kelių fraternalių organizacijų seimuose, bet reikla pasakyt, kad SLA. seimai, kuriuose man teko but, skiriasi nuo kitų organizacijų seimų. Tai pasireiškė Baltimorėje ir dar aštriau Chicagoje.

SLA. Seimai Skirtingi.

Fraternalė organizacija savo seime turi but suinteresuot tik savo organizacijos reikalais. Čia neturi but nė kvapo politikos arba ekonominių teorijų. Fraternalės organizacijos tikslas tai finansinė ir moralinė pagelba našlėms ir našlaičiams, kurie paliko be duondavių. Inešimas į organizaciją marksizmo, respublikanizmo, diktatūros ar bent kurios religijos yra neleistinas, nes tokioms teorijoms fraternalėje organizacijoje nėra vietos. Todel kiekvieno nario ir delegato vyriausia pareiga turi but stovėt sargyboje, kad įvairių teorijų fanatikai negautų progos įvelt organizaciją į savo politiką.

Šis dalykas tai ir padarė S. L. A. Seimą visai kitoki, negu kad buna kitų panašių organizacijų seimai, kuriuose aš esu dalyvavęs. Gal nebus pro šalį pamėginti čia nupiešt vaizdą darbų, kuriais musų „progresyviai“ pasižymėjo Seime, kad skaitytojai matytų, iki kokių ekstazų tie „progresyviai“ nuėjo, norėdami pasiekt savo tikslą. Jiems nebuvo perbrangu įnešt į organizaciją aštriausią neapykantą ir pagiežą tarpe narių. Jiems nebuvo perbrangu išmest į šiukšlyną visą tikslą, kuriam SLA. yra įkurtas. Kitų narių idealas ir siekimai musų „progresyviams“ yra nieko neverti.

Kodėl Bolševikai Buvo
Pašalinti.

Šiandien visi žino, kad vadinantieji save „progresyviais“ bolševikai tapo iš seimo išmesti su policijos pagelba. Kiekvienam kyla klausimas, ar tas Seime pasielgimas buvo reikalingas?

Aš esu SLA. narys jau daugiau kaip 20 metų ir šioje konvencijoje buvau aktyvus dalyvis, todėl manau, kad esu kvalifikuotas išsireikšt šiuo klausimu. Visuomet išteisinsiu kito nario pasielgimą, kurio nuomonė skiriasi nuo mano, jeigu jisai savo žingsniuose vadovautis birželio 28 d. Knygos vedamos tvarkoje. Narių duoklių iki minimo laiko sumokėta — \$108.01
Į Centrą išsiųsta — 100.94
Kp. liko — 7.07
Baliaus pelnas — 102.11
Iš pirmo bertainio buvo 73.93

Su pabaiga birželio kuopos turas — \$183.11
Cleveland Trust Banke \$162.61
Pas išdin. — 20.50

Iždo globėjai:
A. Dubauskas,
J. Matonis.

SLA. NARIU TRIBUNA

PASTABOS IŠ SLA. SEIMO.
Adv. J. P. Uvick.

Manau, kad SLA. nariams ir bendrai publikai yra įdomu žinot, kas ir kodėl atsitiko perieitame Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Seime, todėl padarysiu keletą savo pastabų.

Kiekvienas, kad ir fraterneles, organizacijos seimuose pasireiškia tarpe delegatų nuomonę, ir tai yra organizacijai naudinga. Skirtingos delegatų nuomonės veda prie diskusijų ir mintčių pasidalinimo, su ta paseka, kad dauguma priima nuomones, kurių geriausia tinka organizacijos labui. Tai yra reikalinga ir seimai yra tam šaukiami, kad delegatai po seimo išsiskirstytų su vienodomis nuomonėmis ir pilni ener-

negalėtų duot savo raportą. „Progresyviai“ užsispyrę reikalavo, kad į mandatų komisiją būtų paskirtas vienas jų žmogus. Iš paviršiaus žiurint, gal kam atrodyt, kad šita, nors ir nepamatuota, reikalavimą buvo galima išpildyt. Bet pasvars-tykime.

Viena, jau per daugelį metų kiekvienam SLA. Seime mandatų komisiją skyrė prezidentas. Antra, pati logika reikalauja, kad ta komisija būtų prezidento skiriama. Kiekvienas, kas yra buvęs seimuose, žino, kad kas nors Seime turi užimti vadovietą. Prezidentas pažįsta nors dalį delegatų, kurie yra legaliai išrinkti ir apie kurių legalumą nėra abejonės. Iš jų tai prezidentas ir paskiria mandatų komisiją. Bet kaip gali prezidentas priimt pasiūlymą iš buvio žmonių, apie kuriuos dar nė nežinoma, ar jie yra delegatai, ar tik taip sau atėjusi į svetainę publika? Ar del to jų pasiūlymas yra „svarbus“, kad jie žvėriškais balsais rėkia ir ant kedžių lipa? Kol delegatai dar nėra atskirti nuo pašalinės publikos, kol jie nėra gavę ženklelių, tai Seimas dar nėra susiformavęs, ir jokių įnešimų, reikalavimų, nominacijų arba balsavimų negali buti.

Trečia, SLA. konstitucijoje niekur nėra pasakyta, kad delegatai gali diktut arba patart prezidentui, ką jisai privalo skirt į mandatų komisiją. Jei-gu konstitucija to nenurodo, tai toks reikalavimas neturi jokio teisėto pamato.

Pagaliau, jeigu prezidentas būtų nusileidęs bolševikams ir vieną jų žmogų paskyręs į mandatų komisiją, tai kas būtų išimę? Toks bolševikiškas komisijs narys būtų del mažiausio menkniekio kelės ilgiausios protestus ir komisijs raportas gal nebutų buvęs priimtas per 2 dienas ir Seimas nebutų galėjęs susiorganizuot. Tuo gi tarpu prezidento paskirtoji mandatų komisija išdavė raportą per vieną valandą ir Seimas susiorganizavo vienoje sesijoje. Tai gi visiems SLA. nariams turi but aišku, kad prezidento pasielgimas mandatų komisijs paskyrimo buvo ir teisėtas, ir logiškas ir visais atžvilgiais remtinas.

Bolševikai norėjo trukšmu priverst Seimą jų reikalavimą išpildyt. Kas tokiose aplinkybėse beliko daryt? Buvo galima pasirinkti vieną kelią iš trijų: pasiduot bolševikams ir laukt, kad toliau jie vėl kiekvieną savo reikalavimą stengsis pervaryt trukšmu; nepasiduot ir šauktis policijos pagelbos, kad ji trukšmadarius suvaldytų; važiuot namo, neatlikius Seimo. Aišku, kad prezidento pasirinktas kelias, kuriam pritarė didelė dauguma suvažiavusių į Seimą delegatų, buvo vienintelis tinkamas kelias, norint, kad Seimas nepakriktų.

Naujos Konstitucijos
Klausimas.

Obstrukcijos darytojams apleidus svetainę, Seime užvies-patavo nuostabus sutikimas ir tvarka, taip kad tuli delegatai manė, jogei Seime pasidarė perdaugt tylu. Tokia nuotaika tęsėsi per dvi dienas, ir tai buvo sklandžiausia Seimo dalis. Prieita prie konstitucijos projekto svarstymo.

Per pereitus šešis metus buvo norima pataisyt SLA. konstituciją arba priimt naują konstituciją, bet del bolševikų opozicijos to nebuvo galima atlikt. Dabar, kai jie iš Seimo pašalinti, tai pirmą kartą atsirado tokią progą įvykinti tai, kas būtų suteikt organizacijai daugiau sia naudos.

Konstitucija „up tu date“ Susivienijimui yra reikalinga, bet vistiek ir Seimas Chicagoje jos nepriėmė. Pirmas dalykas tai — konstitucijos projektas ne-

SLA. Kalendorius

APSKRICIŲ BEI KUOPŲ
PARENGIMAI

RACINE, WIS., SLA. 100 kp.
piknikas bus rugpjūčio 17 d., Midway Parke. Bus visokių žaidimų. Atsilankę galės link-smai laiką praleisti.

COURTNEY, PA., SLA. 92 kp.
didelis ir linksmas piknikas įvyks rugpjūčio 17 d., Star Mine Giraitėje, Courtney, Pa. Pradžia 12 val. dieną. Bus smagus tai pasilinksminimas.

COLLINWOOD, OHIO, SLA. 362 kp.
piknikas bus rugpjūčio 17 d., V. & B. Farmoj, prie Green Road. Pradžia 9 val. ryte. Bus visokių pajvairinimų. Automobiliais važiuokit Euclid Ave. iki Green Rd., ir patėmiję V. & B. Farm „Private Drive“ įvažiuokit į pikniką. Gatvekariais imkite Euclid Ave. ir važiuokit iki galui bėgių. Čia, po dešine, rasite Green Rd. ir eidami — kairėje pusėje pamatysite augščiaur minėtą užrašą.

AKRON, OHIO, SLA. 354 kp.
piknikas bus rugpjūčio 24 d., puikioje vietoje, netoli Akron. Bus lietuviški muzikantai. Važiuokit 445 East Ave. Taip gi daveja ir Summit Hill busai.

buvo tinkamai prirengtas. Buvo girdėt daug delegatų nusiskundžiant, kad naujoji konstitucija nėra kaip reikiant paruošta, ir rezultatas buvo tas, kad buvo praleistos beveik dvi dienos, kol buvo apsvastyta tiktai apie pusę konstitucijos.

Beabejonės, nė viena konstitucija nepereina vienbalsiai, ir čia buvo tikėtasi susilaukt ginčų. Viena delegatų dalis pasi-priešino naujai Pildomosios Tarybos priesaikos formulai. Beveik visur teismuose ir organizacijose priesaika baigiasi žodžiais „taip man Dieve padėk“. Čia nebandysiu įrodinėti skaitytojams, ar tai yra reikalinga, ar ne, bet kitose tautose toks paragrafas būtų perėjęs be mažo pasipriešinimo. Su mumis tačiau atsitiko visai kitaip.

Buvo padaryta konstitucijos svarstyme ir, toje pertraukoje atlikus keletą svarbesnių Seimo reikalų (Pildomosios Tarybos rinkimas ir tt), vėl sugrįžta prie konstitucijos.

(Užbaigia bus)

ANT PARDAVIMO

Parsiduoda keturių šeimynų atskiras (detached) mūrinis namas. Dvilypis garadžius. Netoli Jamaica Ave. „L.“ Telefonas: Richmond Hill 6336. 8637 — 122-n St., Richmond Hill, L. I. N. Y.

Del Prasto Apetito
ir Nevirškinimo.

Ar jūsų apetitas yra prastas? Ar jūs turite keblumų su suvirškinimu to, ką jūs suvalgote? Ar jūs turite gazus ar išpusą pilvą ar vidurius? Ar jūs vargina konstipacija ar silpni inkstai? Ar jūs esate nerviškas ir negalite gaut gerio nakties poilsio? Jeigu jūs turite vieną šių pakrikimų, jūs nusistebėsite kaip greit Nuga-Tone suteiks pagedaujamą pagelbą. Nuga-Tone suteikia jums geresnę sveikatą ir didesnę spēką, kadangi jis išvalo kūną nuo ligas ir nesmagumus gimdancijų nuody. Jis stimuluoja nervus, muskulus ir organus, suteikia jums gerą apetitą ir leidžia jums lengvai suvirškinti viską suvalgytą. Tik nors trumpą laiką ėmus Nuga-Tone jūs jau nebevarginsite daugiau konstipacija, silpni inkstai ar puslė, nevirškinimas, ar panašios ligos ir jūs busite rytais labai sustiprėję ir atsigavinę po gero nakties miego.

Nuga-Tone yra pardavinėjamas visų vaistų parduotėse. Jeigu jūs parduotėse neturi jų stakė, paprašykite jų užsakyti jų del jų iš savo žiauberio.

PROTOKOLAS

SLA. 36-to SEIMO, ĮVYKUSIO BIRŽELIO
16-21 DD., 1930 M., CHICAGOS LIETU-
VIŲ AUDITORIJOJ, CHICAGO, ILL.

(Užbaigta)

4. Prezidentas S. Gegužis praneša, kad negrįžusioji Seimam delegatų mažuma per savo įgaliotą susirinkimą traukia teismam Susivienijimą ir naujai išrinktieji Pildomosios Tarybos nariai jau aplaikę teismo įsakymą birželio 23 d. stoti teismam. Delegatams paklausus kokiais motyvais skundėjai remdamiesi traukia Susivienijimą teismam, SLA. Iždininkas K. P. Gugis paaiškina, kad skundo kopijos dar Pildomoji Taryba neturi ir pilnai pasakyti negali skundo motyvų. Tačiau kiek buvo galima sužinoti neoficialiai, tai skundėjai savo skundą remia tuo, kad buvę jų laikytas susirinkimas yra teisėta SLA. 36-to Seimo didžiūma, kad jų išrinkta neva SLA. pildomoji taryba yra teisėta organizacijos viršininkai, todėl skundėjai reikalauja teismo, kad jis priverstų SLA. teisėtą Pildomąją Tarybą, kurią šis 36-tas Seimas išrinko, atiduoti mažumos išrinktai valdybai SLA. išdą, viso SLA. turto kontrolę ir visų SLA. reikalų vedimą. Kaip pirmutinei tokiam savo žygiui pasiekti priemone, prašo teismo išduoti drausmę (injunction) prieš teisėtus SLA. viršininkus, kad jie negalėtų laisvai savo pareigų eiti ir rupintis SLA. reikalais. Delegatai išgirdę tokias Komunistų Partijos vadovaujamų delegatų mažumos sauvalingas užmačias labai tuomai pasipiktino ir visi vienbalsiai sutiko, kad Pildomoji Taryba, pasiremama šios sesijos 3-čiu nutarimu privalo visais galimais ir teisėtais būdais ginti Susivienijimą teisme šioje neteisėtoje, nepamatuotoje ir faktų falsifikavimu paremtoje byloje.

5. Rezoliucijų Komisijos narys P. Grigaitis perskaito komisijos patiektą rezoliuciją, kaip SLA. 36-to Seimo pareiškimą nariams. Rezoliucija yra sekamo turinio:

SLA. 36-to Seimo Pareiškimas Nariams.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 36-to Seimo metu įvyko dar negirdėtas mūsų organizacijos istorijoje dalykas: kuopų atstovų dalis, atvykusių į šį Seimą, užot padėjus kitiems Seimo delegatams dirbti paskirtus Seimo darbus, posėdžių salėje kėlė tokį stipriausią organizuotą truksmą ir suirutę, kad Seimo Rengimo Komisijai visai nebuvo galima palaikyti jokios tvarkos ir ją tegalėjo atsteigti tikta griežta policijos akcija.

Vos atsidarius Seimui, kai dar nebuvo nė patikrinti delegatų mandatai, tie kuopų atstovai, atėję į svetainę su skaitlingu būriu savo talkininkų, neturėjusių jokios teisės dalyvauti Seime, ėmė garsiai šaukti, nepamatuotus reikalavimus statyti Seimo pirmininkui, trepsėti ir ant kedžių lipti. Visos SLA. Prezidento pastangos naraminti trukšmadarius, visi jo prašymai, kad jie leistų Seimui pradėti savo darbą, buvo bergždžiai. Užimas, klyksmas ir užgauliojantys atsiliepimai pirmininkaujancio viršininko adresu kartojosi nuolatos per pirmą, antrą ir trečią sesijas.

Galų gale, penkiems šimtams suvažiavusių į Seimą delegatų sugaišus be naudos pusantros dienos brangaus laiko ir netekus bent kokios vilties taikiai keliu prieiti prie tvarkos, — trukšmadariai buvo pašalinti iš Seimo posėdžio. Liudnas ir nedaras garbės mūsų organizacijai įvykis!

Seimas susitvarkė; nors pasišalinusi mažumos grupė buvo kviečiama atgal, bet ji negrįžo. Tačiau Seime likusioji delegatų didžiūma sekmingai atliko savo darbų visiškai įstatymų ribose.

Atsakomybė už šį įvykį puola ant tų vyrų ir moterų, SLA. narių, kurie buvo pasirupinę gauti mandatus iš kuopų ir keliavo į Seimą ne su mintim atlikti pareigas, kurias jiems deda SLA. konstitucija, bet išanksto pasiriję daryt obstrukciją, ardyt ir skandalint. Bet dar didesnė atsakomybė yra tų, kurie stovi už nugaros šitų užmirusių savo pareigas narių ir jiems diriguoja, juos stengiasi išnaudoti savo tamsiems politiniams tikslams!

Sbarbiausieji to apgailėtino įvykio kaltininkai ir tikrieji suirutės autoriai ir vadai yra Komunistų Partija ir jos agitatoriai. Apgaulingai perdami „progresyvių“ ir „darbininkų“ vardais, jie peršasi į vadus Susivienijimo nariams, kursto juos prieš teisėtai išrinktus mūsų viršininkus ir slapta daro planus pasigrobtį SLA. vairą ir turtą į savo rankas.

Jau pereitas SLA. Seimas Baltimorėje turėjo tam tikra rezoliucija pasmerkti komunistų demagogiją ir intrigas, atkreiptas prieš Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. Pernai metais vėl buvo iškeltas aikštėn tas faktas, kad komunistai su savo „Centro Biuru“ priėmė, konspiruoja prieš mūsų organizaciją ir taikosi klasta arba smurtu ją užvaldyti.

Organizuota obstrukcija ir truksmų komunistai bandė pasiekti savo tikslą dabartiniame SLA. Seime. Kai jų „progresyviški“ pasekėjai tapo, pagaliau, pašalinti iš posėdžių salės, tai jie dabar bando Susivienijimą suskaldyti ir sudemoralizuoti.

Susivienijimo nariai! Nesiduokite suklaidinti! Neklausykite šmeižtų ir prasimanymų!

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje buvo ir yra laisva, broliška susiėlpimo ir kultūros organizacija. Jis toks ir pasiliks. Jisai neleis, kad kokia pašalinė organizacija kištųsi į vidujinius jo reikalus ir bandytų pa-

versti Susivienijimą savo politikos įnagiū. Kiekvieną tokios rūšies pasikėsinimą — nežiūrint iš kurios pusės jisai eitų, SLA. atrems visu griežtumu.

Taigi dar kartą raginame, kad visi nariai dirbtų savo organizacijos labui, pasitikėtų jos ateitim, laikytųsi įstatų ir gintų organizaciją nuo tų, kurie nori ją suardyti.

Įnešta ir paremta rezoliuciją priimti originaliai kaip skaityta. Balsuojant delegatų atsistojimu rezoliucija priimta vienbalsiai.

6. Įnešta ir paremta perskaityta ir pirmu balsavimu priimtą naujo konstitucijos projekto dalį skaityti senosios konstitucijos pataisymu. Tokiam įnešimui rekomendaciją teikė Įstatų Komisijos pirm. adv. K. Jurgelionis. Balsuojant už įnešimą paduota 129 balsai, prieš — 94 balsai. Nors įnešimas gavo didžiūmą balsų, tačiau Įstatų Komisijos pirm. K. Jurgelionius pareiškė, kad kaip konstitucijos pataisymui įnešimas negavęs reikalingos balsų didžiūmos atpuola, pirmininkaujantis SLA. Prezidentas su tokiu pareiškimu sutinka ir įnešimas skaitosis atpuolusiu.

7. Įnešta ir paremta, kad Pastovioji SLA. Finansų Komisija, sulig Morgičių Tyrinėjimo Komisijos rekomendacijos, paskirtų iš trijų SLA. narių komisiją ištirimui suteiktų paskolų P. Deveniui iš Waterbury, Conn. Sulig Morgičių Tyrinėjimo Komisijos rekomendacijos, tokion komisijon privalo būti skiriamą SLA. nariai iš Waterbury ar artimos apylinkės ir tokion komisijon turi įeiti J. Tareila, SLA. 11 kp. narys iš Waterbury, Conn. Įnešimas priimtas didele didžiūma balsų.

8. Delegatė J. Rautkytė perskaito šio SLA. 36-to Seimo delegatų jaunuolių laikyto posėdžio įnešimus-prašymus. Jaunuolių įnešimai yra sekami:

Mes SLA. jaunuoliai Seimo delegatai savo susirinkime, įvykusiame 1930 m. birželio 19 d., Lietuvių Auditorijoje, Chicago, Ill., nutarėme patiekti gerbiamam SLA. 36-tam Seimui šiuos pareiškimus bei prašymus:

1) Kad SLA. jaunuolių kuopų susirinkimai būtų vedami lietuvių kalba, ir tik išimtiniais, neišvengiamais atvejais vartot anglų kalbą.

2) Kad mūsų skyrius „Tėvynėje“ — „Jaunimo Keliai“ — būtų vedamas lietuvių kalba ir kad į jį būtų rašoma mūsų jaunuoliams turį naudos ir svarbos dalykai.

3) Pritraukti jaunimui prie SLA. norime, kad būtų kreipiama daugiau dėmesio į sporto ir sociales sritis, nes tuo jaunimas dabar daugiausia domisi. Raginam organizuot įvairius sporto, literatūros, dramos ir kt. ratelius. Tam siekiui bus reikalinga finansinė paramos. Todėl prašome SLA. Seimo suteikt mums vertą ir naudingą pagelbą.

4) Organizuoti jaunuolių kuopas visur, kur tik galima. Vietose, kur negalima, bei neaprakštiška steigti atskiros jaunuolių kuopos, reikia kalbinti kuodaugiausia jaunuolių prisidėti į suaugusiųjų kuopas.

5) Mes itin pageidaujame Lietuvių jaunimo tarpe Amerikoje palaikyti ir skieist lietuviybės dvasią. Tam kilniam mūsų darbui laukiame aktyviškos paramos ir iš suaugusiųjų narių, ypatingai SLA. ir lietuvių tautos vadų.

6) Kad Amerikoje gimęs ir pasižymėjęs jaunimas būtų atatinamai pagerbiamas SLA. organizacijos, primant garbės nariais, pav. Sharkey, Osipavičiūtę ir kt.

Už SLA. jaunuolių Seimo delegatus —

Pirm. — S. Vaskėlevičius,

Sekr. — J. Rautkytė.

Seimas vienbalsiai užgyrė šiuos SLA. jaunuolių 36-to Seimo delegatų įnešimus-prašymus su ta išimtimi, kad paragrafas 6), kuriame kalbama apie priėmimą pasižymėjusių jaunuolių garbės nariais, tapo atmetas.

9. Finansų ir Laiškų Skaitymo Komisijos narė J. Rautkytė perskaito sekamus Seimui pasveikinimus su aukomis:

64) SLA. 208 moterų kp., Chicago, Ill., sveikina Seimą, linki kuogeriausio pasisekimo jo darbams ir aukoją 25 dol. Moksleivių Fondui.

65) Cunard Line Chicago ofisas, kaip Pirmutinės SLA. Ekskursijos Lietuon vežėjai 1929 m., sveikina Seimą telegrama ir linki jo darbams kuogeriausio pasisekimo.

66) SLA. 109 kp. narys B. Lenkauskas iš Chicago, Ill., sveikina Seimą linkėdamas jam geriausio pasisekimo ir aukoją po 1 dol. Našl. ir Našl. ir Jaunuolių Švietimo Fondams.

67) „Vienybės“ Spaudos Bendrovės vardu jos Prezidentas J. Ginkus iš Brooklyn, N. Y., sveikina Seimą ir linki jam geriausio pasisekimo.

68) SLA. 303 kuopos nariai iš Shenandoah, Pa., sveikina Seimą, linki kuogeriausio pasisekimo ir aukoją \$5.15 Našlių ir Našlaičių Fondui.

10. Finansų ir Laiškų Skaitymo Komisijos vardu p-lė Rautkytė išduoda galutiną komisijos raportą, pranešdama, kad aukų su pasveikinimais Seimui suplaukė sekamai:

SLA. Našlių ir Našlaičių Fondui	\$173.98
SLA. Moksleivių Fondui	66.50
SLA. Jaunuolių švietimo Fondui	31.50
Seimo lėšoms	3.00
Prieglaudos Namų Fondui	26.00
Nepaskirtų aukų	7.39
Viso	\$308.37

Komisijos raportas vienbalsiai priimtas.

11. Sekamam SLA. Seimui vietos skyrimas. Nominuota sekami miestai: Cleveland, Ohio, Pittsburgh, Pa.,

Worcester, Mass., Scranton, Pa. Balsuojant gauta sekami daviniai: Clevelandas — 46 balsų; Pittsburghas — 111 bal.; Worcesteris — 16 bal.; Scrantonas — 21 bal. Tokiu būdu sekamam SLA. Seimui vieta nuskirta Pittsburgh, Pa.

12. Adv. Z. Šalnienė pasakius atatinamą kalbą S. L. A. Sekretoriaus p-lės P. Jurgeliutės pasidarbavimo Susivienijimui įvertinimo, įteikia p-lei Jurgeliutei šio SLA. 36-to Seimo delegatų — p-lės Jurgeliutės draugų ir draugų nupirktą puikią dovaną — rankinį auksu laikrodėlį. Delegatai nuoširdžiais aplošimtais irgi sveikina p-lę Jurgeliutę.

13. Prezidentas S. Gegužis pakviečia visus delegatus sustoti ir išreikšti gedulo pagarbą mirusiems SLA. nariams. Kadangi nuo pereito SLA. Seimo yra mirę ir SLA. Iždininkas velionis T. Paukštis, tai delegatų pastovėjimas tyloje tęsis dvigubai ilgiau — dvi minutes laiko. Visi delegatai išpildo Prezidento patvarkymą ir sustoję nulenktomis galvomis išstovi pažymėtą laiką.

14. Seimo Sekretorius S. E. Vitaitis perskaito vienoliktos ir dvyliktos sesijų protokolus, kurie priimta vienbalsiai su pora techninio turinio pastabų, pataisytų vietoje.

15. Prezidentas S. Gegužis, pasakęs atatinamą kalbą, ragindamas Seimo delegatus dirbti Susivienijimo labui ir stovėti jo reikalų sargyboje, pakviečia delegatą Ks. Strumskį vadovauti ir visi sustoję delegatai pagieda Lietuvos Himną ir po to prezidentas uždaro dvyliką sesiją ir kartu SLA. 36-tą Seimą 5:20 val. po pietų, birželio 21 d., 1930 metais.

SLA. 36-to Seimo Prezidiumas:

S. GEGUŽIS — Prezidentas,

V. KAMARAUSKAS — Vice Prezidentas,

P. JURGELIUTĖ — Sekretorius,

S. E. VITAITIS — Seimo Sekretorius.

Komisijų Raportai

SLA. APSVIETOS KOMISIJOS RAPORTAS

SLA. 36-tam Seimui, Chicagoje.

Gerb. Prezidente ir Gerb. Delegatai:—

Praeito Seimo mums uždėtas pareigas ėjome pagal savo išgalės ir kiek mums aplinkybės leido. Dviem praeitais metais šitai ką nuveikėme.

Turėjome tris susirinkimus, kelioliką susirašinėjimų ir perleidome keletą krivulių.

Sumanėme ir įvedėme „Tėvynėje“ naują skyrių, butent Literatūros Skyrių. Tas skyrius mūsų organe dabar pasirodo kas mėnesis ir teikia mūsų nariams bei „Tėvynės“ skaitytojams smagaus, dvasiniai auklėjančio pasiskaitymo. Šiame skyriuje bendradarbiauja žymesni Amerikos ir Lietuvos rašytojai-literatai.

Sumanėme ir skelbėme trumpų apysakų konkursą. Apysakų į konkursą susiuntė iš Lietuvos, Amerikos, okupuotos Lietuvos, Vokietijos ir kitur. Viso konkursui gavome 37 apysakas. Apysakų peržiūrėjimui bei dovanų skyrimui, prie Apšvietos Komisijos nario P. Bajoro, parinkome literatą p. A. B. Strimaitį ir mokytoją ponį Oną Valaitienę. Peržiūrėjus apysakas, komisija dovanas bei pagyrimus sekamai paskirstė: pirmą dovaną (\$50.00) už apysaką „Ištiesk ranką, svajone mano...“ Liudai Adomavičiūtei; antrą (\$35.00) už apysaką „Pamestos dienos“ — Vincėi Žukauskaitei. (Vėliau pasirodė, kad autorius buvo prisidengęs savo sesers vardu, todėl to kurinio autoriumi buvo ne Vincė Žukauskaitė, kaip jau „Tėvynėje“ buvome paskelbę, bet jos brolis Juozas Žukauskas.) Trečią dovaną (\$15.00) už apysaką „Širdis ir herbas“ gavė Petras Gintalas.

Trims kitoms apysakoms pripažinta pagyrimai. Pagyrimus gavo šie autoriai: pirmą Rapolas Mackevičius, už apysaką „Lietuvaitė“; antrą — Antanas Tulyš, už apysaką „Baisioji diena“; trečią Jonas Simanskis, už apysaką „Mildutė mokytoja.“ Šešioliuk apysakų rasta tinkamomis spaudai. Dovanas laimėjusios apysakos jau tilpo organe „Tėvynėje“, gavusios gi pagyrimus bei tinkamos spaudai organe pasirodys kiek vėliau.

Konkursą reikia pripažinti pavykusiu: juo paraginame ypač pradedančius rašytojus prie rašymo ir suteikėme kai kuriems jų šiek-tiek materialės pagelbos. Tuo pačiu laiku atlikome kad ir kuklų, apšvietos darbą: „Tėvynės“ skaitytojams suteikdami gražaus literatinio pasiskaitymo ir iškeldami bepasirodančius mūsų jaunus talentus. Kai kurie Amerikos ir Lietuvos laikraščiai apie mūsų skelbtą konkursą atsiliepė labai palankiai ir ragino, kad ir daugiau tokių konkursų skelbtume.

Esame užsibrėžę pildyti praeitame Seime Apšvietos Komisijos patiektą sumanymą, butent pagaminti Amerikoje gimusiems lietuviams jaunuoliams lietuvių kalbos vadovėlį (pirmą skaitymo knygą). Šį veikalėlį paruošė Apšvietos Komisijos narys P. Bajoras. Minima knygelė tuoj bus spaudoje ir apie rudenį, tikime, ji bus patiekta pardavinėjimui bei tarpe SLA. narių jaunuolių skleidimui. Išleisus šią knygelę, numatome ir daugiau, augštesniam skyriui, lietuvių kalbos vadovėlių leisti.

Esame nutarę leisti Amerikoje gimusiems lietuviams jaunuoliams anglų kalba trumpą Lietuvos Istoriją. Šiame rašiny esame numatę nors trumpais ruožais perbėgti ir Amerikos lietuvių istoriją, įimant taip gi ir mūsų didžiulės organizacijos, Susiv. Liet. Amerikoje, darbuotę. Tokio veikalėlio pagaminimui ieškajome autorių, bet tai, tuo tarpu, atlikt nepavyko. Kad šitą sumanymą tuščiai nepraleidus, sutarėme iš-

leisti Apšvietos Komisijos nario Dr. M. J. Viniko anglų kalboje paruoštą „Lietuvos Politinę Istoriją.“ Minimas veikalas jau prirengtas ir netrukus bus atiduotas spaudon.

Buvome sumanę skelbt ir referatams tinkamų rašinių konkursą. Bet, budami užimti literatūros konkursu — šio sumanymo įvykdyt negalėjome. Referatams tinkamų moksliškų rašinių konkurso skelbimą paliekame ateičiai.

Krivulių keliu užgyrėme keletą paskolų iš Moksleivių Fondo neturtingiems SLA. nariams ar narių vaikams moksleiviams. Paskolos duota šiems moksleiviams: V. Paltanavičiūtei \$200.00, J. Povilaičiui \$200.00, A. Salaveičiūtei \$300.00, M. Mikolainiui \$300.00, P. Jurgelioniui \$200.00. Yra dar keletas neturtingų moksleivių paskolos atsiėmusių, bet nesant Moksleivių Fonde pinigų — paskolos jiems nesuteikta.

Kalbėjomės ir rašinėjomės ir delei mūsų organo turinio bei kai kurių techninių pagerinimų. Ką matėme taisytino ar pagerintino — atlikome.

Pats gi organas, mūsų nuomone, dabar yra vedamas gerai. SLA. reikalai mūsų organe atstovaujama tinkamai. Esant žinomoms aplinkybėms — mūsų organo pozicija atatinama.

Tiek tai mūsų raporto iš praeitų dviejų metų darbuotės.

SLA. Apšvietos Komisija:

P. Grigaitis,

P. Bajoras,

Dr. M. J. Vinikas.

SLA. KONTROLĖS KOMISIJOS RAPORTAS

SLA. 36-tam Seimui, Chicago, Ill.

Gerbiami Delegatai ir Delegatės:—

SLA. 35-tas Seimas, 1928 m., Baltimore, Md., uždėjo mums šias pareigas, kurias ir bandėm atlikt, pagal savo geriausias išgales. Budėjome SLA. per šią porą metų ir, mūsų supratimu, Susiv. Liet. Amer. reikalai yra vedami tinkamą tvarkoj.

1930 m. 2, 3 ir 4 dienomis birželio, Konkrolės Komisija padarė nuodugnią reviziją SLA. Centro raštinėje, peržiūrėjom knygas ir kitus dokumentus ir atradom viską pavyzdingoj tvarkoj.

Bėgy šių dviejų metų, nors ir įvyko nemalonus įvykis, tai mirtis SLA. Iždininko Paukščio, kas sudarė netik liudėsio, bet ir daug truso SLA. Centro Valdybai iki iždininko vieta tapo užpildyta. Bet ačiū patyrimui ir sumanumui SLA. viršininkų, viskas tapo atlikta tvarkingai.

Per šiuos pastarus 2 metus jokių pasiskundimų Kontrolės Komisija negavo, kas reiškia, kad SLA. išrinktieji žmonės eit jiems paskirtas pareigas tinkamai atlieka.

Baigiant šiuos kelis žodžius, SLA. Kontrolės Komisija ačiuoja SLA. Seimui ir nariams, kad mumis patikėjo ir pavedė eit šias garbingas pareigas.

Taupindami jusy gerbiameji delegatai ir delegatės laiką, SLA. turto piniginių skaitlinių neminim, nes būtų kartojimas to paties, ką jau raportavo SLA. Centro Sekretorė, Iždininkas ir Iždo Globėjai.

SLA. Kontrolės Komisija:

Ant. Mikalauskas,

Jonas Grinius.

FINANSŲ KOMISIJOS PIRMININKO RAPORTAS

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 36-tam Seimui.

Pildomoji Taryba mane paskyrė eit Finansų Komisijos pirmininko pareigas lapkričio mėnesy, 1928 metų.

Finansų Komisijos pareigos bei užduotys yra prižiūrėti saugumą investimentų, todėl šiame raporte skaitlinių nekartosiu, nes Iždininkas ir Iždo Globėjai jau patiekė šiam Seimui savo raportus, kuriuose detalai išdėstė, kiek ir į kokius bonus yra investuota Susivienijimo Lietuvių Amerikoje fondų kapitalo.

Kadangi pastarieji keli metai šioje šaly ir pagaliau visam pasauly sudaro depresijos periodą, todėl yra galimas nekurių investimentų nupuolimas palyginant markete.

Einant Finansų Komisijos pirmininko pareigas man teko dalyvaut įkainavimu nuosavybių komisijoj ir turui pasakyt jums, gerbiameji atstovai, kad tos paskolos ant nejudinamų nuosavybių, apie kurias Finansų Komisijos pirmininkui teko duot nuosprendis, yra pirmos rūšies saugumo investimentai.

Teikimas nariams paskolų ant nejudinamos nuosavybės stiprina fraternalę dvasią Susivienijime ir, žiūrint iš ekonominio taškaregio, daugelis gerų lietuvių stoja mūsų organizacijon delei šio sumetimo.

Nors sulig šios šalies ekonomistų teorijomis ir iš praeities patyrimų yra nustatyta, kad depresijos periodai pasikartoja kas septyni metai, bet pastarais metais mums tenka pergyvent nepaprastą ekonominį krizį, todėl turint galvoj išdėstytus faktus, Finansų Komisijos nuomonė yra, kad investuojant kapitalą būtų labai sveika prisilaikyt nuo pirkimo ilgo termino investimentų.

Baigdamas šį savo raportą, tariau daug ačiū didžiai gerbiamam Prezidentui, p. Gegužiui ir visai Pildomajai Tarybai už pavedimą man eit tokias nepaprastai atsakingas pareigas.

Geo. J. Stungis,

Finansų Komisijos Pirmininkas.
(Daugiau bus)

GERAS SKAITYMAS — SIELOS MAISTAS.

LITERATūros SKYRIUS

EILĖS — APYSAKOS — KRITIKA

BAISIOJI DIENA

(Konkursinė Apysaka. Už šį kurinį autoriui,
ANTANUI TULIUI,
pripažintam antras pagyrimas)

Antanas Tulys.

Baukų sodžius sukilo anksti, tik pradėjus rytuose pašvaiste raudonuot. Bet baisi tyla, kuri jau kelintą dieną laikė įleidus nagus į kiekvieną judantį sutvėrimą, taip pat kabojo viršuje sodžiaus ir jo laukų. Išrodė, lyg būtų mirę jame žmonės, išdėję gyvuliai, paukščiai ir sustingę medžiai.

Praeitą naktį matėsi gaisrai — už miško sodžiai degė. Šaudymai, vaitojimas ir jo klyksmas, nepalaujamai, praėjus penkias dienas vyko. O šį rytą atrodė, lyg būtų frontas visai čia pat — tuojau laukuose. Ir rodėsi, kad jis žengia, šuoliais lekia, skrenda vis artyn ir artyn. Tokia pragariška baidyklė jisai artėjo, kad kai kuriems išrodė, lyg kad kanuolės jų galvose jau sproginėtų.

Jurgis Plungė, išėjęs iš daržinės į klauoną, apsidairė ir dar kartą prisiminė buvusias ramias vasaras, panašius rytus, kuriais girdėdavosi maloniausių balsų sodžiuje ir pamiškėje. Pamažėl jis apmėtė akimis apie visą sodžių, paskui apie jo laukus ir pagaliau pasiekė mišką, kuris melsvai žaliu vainiku supo sodžiaus laukus. Visur snaudė maloni, buini žaliama, prisidengus širma rasa. Sodnai, javų laukai, miškas, pievos leijos į vieną slėpinį žalia harmoniją ir plakė gaivalingos gyvybės pulsą. Dabar, gal pirmą sykį, Plungė pajautė sodžiaus gamtos gražumą: lengvą orą, nieku nepakeičiantį aromata ir tą banguojančią žaliumą, kuri kartais tau kvatoja jaunatvės aistra, kartais slaptingai tyli ir gimdo tavę tukstančius minčių, jausmų ir sapnų.

Pirmą sykį dabar prabilo į jį mistinga, graži paslaptis, kuri retai ir labai retam teparbilsta. Prabilo ji su savo priešpriešybėmis, kurios yra suderinamos dar nepastebėtų mums jėgų. Iš karto jis jautėsi esąs vienas, be pačios, be vaikų, be draugų, be žmonių, pasikėlęs į dausas — toksai nesamas galiunas, kuriam nėra kas nustot, nėra ko bijot, nėra kas jį galėtų užgaut. Paskiau jis matė save, pakeltą į orą, kaip plunksną ant vėjo, kuri skrenda oru, atsimušą į daiktą, ar tampa suvelta į purvą, bet vistiek ji nieko nejaučia, nieko nebijo, kadangi ji yra tik plunksna, tik mirusių celių forma. Dar toliau jis pradėjo jaust save esant menka, realytyve gyvybės dalele, kuri visumoje yra dingus, nematoma. Slinko pro jo akis išgyventi metai, su savo atsiminimais, prietikišiais, sodietiškomis avantiuromis, su skausmu ir džiaugsmu. Matė jis, kaip auga vaikai, miršta seneliai — kaip nauja karta pakeičia senąją, o sodžius vis pasilieka tas pats. Ir gražus papročiai, broliškumas, dora, talkos, bankietai, dainos, gryna lietuvių kalba ir dvasia pareina iš kartos į kartą. Ir laukai kas metais yra ariami ir sėjami.

Nusišypojo jis savo vaiko dienomis, kurias jis labai retai beprisiminavo. Budamas penkiolikos metų amžiaus jis atkeliavo į šį sodžių iš Mažosios Lietuvos, pabėgęs nuo auklėtojo. Sulaukus jam dešimt metų amžiaus, o jo broliui Petriui aštuonerių, motina pasišaukė juodu prie savęs ir išgązdino: „Aš turiu iškeliauti toli... Tave, Jurgeli, paims...“

Ji pasakė jiems, kurį prie ko palieka ir galop padarė juodu: „Nebokite ką žmonės kalba... Jei būtų neprisigėręs... Jis buvo prižadėjęs vest mane... Jis, gelbėdamas mano seserį, prigėrė Nemune kartu su ja. Jusų tėvas buvo geras žmogus ir drąsus vyrras... Ir jūs bukite geri ir drąsūs!“

Kur motina iškeliauvo, ką ji veikė, vaikams buvo nežinoma. Atsidaužęs į Baukus Jurgis Plungė, už kelerių metų, vedė turtingo ukininko vienturtę dukterį ir pastoję stambus ir pavyzdingas ukininkas. Ir užmiršęs motiną, brolių ir vietas, kuriose gimė ir vaiku budamas augo, čia smagiai ir ramiai gyvena.

Konglomerate praėjus atsiminimų ir ateities baidių numatymų, pamaži jis uždėjo pirštus sau už ausies, ant rando.

Tais metais, kada prisijėjo jiems persikirt, brolis buvo peiliu pertrėkęs jam kaklą tuojau už ausies. Žaizda buvo gavus infekciją ir del to pasiliko jam už ausies aiškus randas, tartum tiksliai paliktas brolio paminklas. Ir jis liudnai atsiduso: „Kažin kur dabar Petras tomis baisiomis valandomis gyvena? Ir motina, ar ji dar ne kapuose?“

Išėjo iš daržinės ir jo du sunys: Petras, šešiolikos metų, ir Jonas — penkiolikos. Jau beveik vyrai: augsti, statūs, tvirti ir drąsūs, lygiai, kaip jų tėvas.

— Vaikai, — smagiai jis pasišaukė sunus, — uždainuokime: „Šale kelio vieškelio gyvena Saltyšius.“

Ir kanuolėms griaudžiant, sodžiui esant surakintam mirtino tyloje, Plungė dainavo. Jie kvietė sodžių sutikt likimą išdidžiai ir ramiai.

Dainą pabaigus, tėvas sunams pasitebėjo:

— Kol dvasia mūsų nenugalėta, mes esame taip pat nenugalėti.

Vaikai gal to nesuprato, bet jis žinojo ką kalbės.

Plungė netyčia užmetė akis į seną savo vinkšną, kuri išsišakojo, iškilus augštai į orą, matėsi toli už sodžiaus ir buvo sodiečiams, grįžantiems iš bažnyčios ar turgaus, rodyklė, kaip toli dar jų sodžius. Vinkšnoje, augštai buvo pilkas apipuvęs garnių lizdas. Du puspilčiai garniukai kaišiojo iš jo galvas ir rėkė. Plungė pažvelgė į juos, atsiduso ir, nieko sunams nesakydamas, ėlio į vinkšną prie garnių lizdo. Netrukus jis išlipo iš vinkšnos su dviem garniukais, kuriuos padėjo ant šiaudų, ruošdamasi paieškoti jiems tinkamo maisto.

Naktigonai, įdami namo, pamatė jį išėjusį garniukus ir greitai sodžiuje, nuo galo iki galo, paplito kalbos:

— Gužai išlėkė.

— Jau trys dienos, kaip gužai išlėkė.

— Palikė vaikus, gužai išlėkė.

Žinoma, žmonėms ne garniai dabar rūpėjo — jų galvose buvo karas. Jei garniai, palikė vaikus išlėkė, tai, vadinasi, karas yra jau arti, labai arti.

Su tuo tarpu ir kit ko sodžiuje pasigėsta:

— Šunų nebesigirdi.

— Taip, ir šunys išsislapstė.

— Ir laukiniai karveliai nutilo.

— Ir tetirvų nebesigirdi...

Visa tai liejos į vieną metalinai spiegiantį klyksmą:

— Karas! Karas arti! Vokietis ateina!

Tiesa, jau trys savaitės prieš tai Baukų sodžius buvo prisirengęs. Visi turėjo išsikąs duobes pasislėpti nuo paklydusių kulipkų ir buvo sukavoję po žemę maistą ir brangesnius daiktus. Bet lig šiol vis dar buvo abejotina, ar vokietis ateis, ar ne. Tik šį rytą visi pamatė, kad jis ateis ir ateis labai greitai.

Rengiantis prie pusryčio, šaudymai nutilo. Sodžius truputį nusiramino ir paprastai išėjo į lauką.

Diena įkarštėjo. Įkaitė miškai, pievos, sodnai, darželiai ir nokstanti javai maloniai kvėpėjo sodžiuje ir laukuose. Vienmarškinį vyrų, vienplaukių moterų knibždėjo pilnas laukas. O sodžiuje pasilikusios šeimininkės, taisė pietus, šėrė kiaules, lėsinavo vištas.

Staiga pasirodė rusų kareiviai: pirma raitieji, paskui važiuotieji ir pėstinieji. Jie bėgo nuo vokiečių. Nešėsi jie per laukus, pievas — visa platumą. Rugiai ir pievos virto į dumblą po arklų kanopų. Retam kuriam dabar atėjo į galvą, kad ateinančių metų jų duona pavertama į purvyną. Jie visi matė karą, tiksliai karą! Palikę daiktus laukuose, jie bėgo iš visų pusių į sodžių pasislėpti duobėse.

Rusai nubėgo. Sodžiuje vėl nurimo ir nutilo. Žmonės išlindo iš duobių pasidairyt. Gatvėje buvo primėtyta karo liekanų. Patvory gulėjo paliktas kulkasvaidis. Sodžiuje pasiliko du rusų raiteliai, kurie tuojau įlindo į vieną grįčią ir

užmigo, tarytum būtų buvę čia viskas paprasta.

Vyrai susirinko į kuopą pasitart ir pasiguost.

— Rugių nebėra, — kas ten pasiaubė.

— Lyg tyčia, šiemet begalo derlingi buvo rugiai, — kitas atsiliepė tokiu pat tyliu ir nusiminusiu balsu.

Plungė pažvelgė į burį vyrų, kurie nepersenai buvo tvirti, drąsūs ir linksmi, o dabar stovėjo persigandę, nubalę ir begalo nusiminę. Ir ta refleksija sumirgo jo akyse: karas, raudonas karas! Iš neaiškos tolumos jis pamatė didelį raudoną paukštį atskrendant. Jo sparnai laikė apsiatę visą horizontą ir viskas po juo krito negyvi, sukoneveikti ir virto į kraujo ir molio purvą.

Arti vakaro atėjo sodžiaus baimeigalas. Vokiečiai pasirodė galę sodžiaus, dainuodami vokiškas dainas ir pergalės triumfu žygiuodami į sodžių. Kas ten pažadino užsilikusius rusus, kad jiedu bėgtų nuo vokiečių. Kariai pašoko iš miego, išbėgo į gatvę ir prišokę prie kulkasvaidžio, atsuko į jį vokiečius... Akymirksny visa gatvė ir kelias nusiklojo vokiečių kareivių lavonais, o rusai užsėdo ant arklų ir nusivijo paskui savuosius.

Valandą buvo tylu. Paskui vokiečiai numetė į sodžių tris granatas, kurios išnešė į orą kulkasvaidį, sudraskė vinkšną ir uždegė Plungės triobą. Garnių lizdas nukrito tiesiai į vidurį gatvės. Apie jį gulėjo pliki, puspilčiai ir jau su plunksnomis žvirbliukai, kurie buvo auginami žvirblių susuktuose lizduose garnių lizde. Nuo Plungės trobos užsidėgė kitas trobės, nuo to kitas — gaisras plėtėsi į abudu galus ir abidvi puses pašėlusiu greitumu. Dumų debesys užstojo saulę. Kiaulės, uždarytos garduose, ėmė žvigt, šunys, karveliai, vištos lėkė iš sodžiaus. Rodėsi, kad ateina baisi, amžina naktis ir su ja mirtis visai gyvybei.

Vokiečiai suėjo į sodžių.

Sodiečiai išlindo iš duobių. Bet niekas nesiskubino gaisro gėsyti. Nebuvo jiems laiko apie tai ir pagalvoti, nes tuojau vokiečiai suvarė visus sodiečius į kuopą. Mažyčiai vaikai, verkšlendami, moterys, vienos tvirtos, kitos senelės, žliaubdamos, ir nubalę vyrai suėjo į vieną vietą. Kapitonas, didelis, imponuojantis ir rustaus grimso vyrras, pareikalavo jų išduoti žmogų, kuris pavartojo prieš vokiečius kulkasvaidį.

Vienas studentas, kuris leido sodžiuje atostogas, ir Plungė, kuris dar nebuvo visai pamiršęs vokiečių kalbos, nurodinėjo reikalaujamą teisę. Atsirado ir vokietis, kuris mokėjo lietuviškai ir pradėjo kamantinėti kitus. Visi pasakojo tą patį, ką matė. Bet kapitonas spyrysi:

— Nemeluokite! Išduokite žmogų, arba... arba jums visiems bus blogai.

Sodiečiai vistiek kartojo tą patį:

— Du rusų kareiviai, du rusų kareiviai...

Plungė, pažvelgęs į gaisrą, kuris jau buvo sunaikinęs jo trobas ir baigė naikinti visą sodžių, ramiai prisikimšo pypkę ir užsidėgė. Staiga kapitonas prišoko prie jo, ištraukė iš jo rankų tabaką ir drožė jam kumščių į veidą.

— Tu kreitai juokus iš manęs ir karo, mano mielas! — suriko vokietis.

Plungė atsakė jam savo kumščiu. Kapitonas susmuko po Plungės kojų, tartum basliu parmuštas.

Sodiečiai ir kareiviai stovėjo nesijudindami ir laukė kaip baigsis tas įvykis. Jis pasibaigė visai kitaip, nei jie spėjo. Kapitonas atsistojo ir nusijuokė. Pažiūrėjo į Plungę, kuris nė kiek nebuvo persimainęs, ir tarė jam:

— Sveikinu! — o atsikusęs į savuosius, jis pateisino padėtį: Tas vyrras yra vyrras. Aš galiu nušauti jį, kaip šunį. Taip, bet vistiek aš jo nenuveiksiu... Jis tvirtesnis už mane... Jis tvirtesnis už bile kurį mūsų... Bet ir aš vyrras. Ča! Ir aš esu vyrras! Na, kas? Kuris šaudėte mus? Neišduodate kaltininko! Gerai... Neleisdamos daugiau laiko, kapitonas sustatė sodiečius į eilę, davė saviems paliepiamą ir vokiečiai atstatė šautuvus į burį išgązdintų, beginklių žmonių. Sodiečiai žvalgėsi vienas į kitą, verkė, bučiavo, meldėsi... Tik Plungė, jo sunus ir studentas buvo savi. Plungė,

tarytum mesdamas draugams atsisveikinimo šypsena, apsisistojo truputį ant studento veido. Taip, čia stovėjo studentas — tos klasės jaunuolis, kur dažnai vyrai padaro labai drąsų užsimojimų, tarytum nelauktų jų jokia atsakomybė.

Kapitonas ėmė skaityti:

— Vienas!... Du!...

Žodžiai šovė į pasmerkusių galvas ir sprogo, lyg didžiausios granatos! Kai kurie jau nieko apie save nebematė ir nebegirdėjo. Jie buvo dar gyvi, bet jau tik jų kunas čia bestovėjo — jų dvasia, siela — ta didelė paslaptis, kuri sudaro žmogų ir jo gyvybę — buvo pakilus augštai, įžengus į amžinąją kelionę. Bet kaip tik išgirdo Plungė kapitono „du“, tai gyvai išlėkė ranką ir žengė į priešą.

— Palauk, niekš! — suriko Plungė.

Kapitonas sustojo ir sulaukė kareivius. Jis norėjo dar išgirsti, ką turi pasakyti tas nepaprastos drąsos lietuvis.

Plungė kalbėjo:

— Tu nesi kareivis, nei gi vyrras! Nekaltus žmones tu gatavas nužudyti!

— Aš pats tą žinau. Bet kas nors turi atsakyti už kaltąjį. Šiandien yra karas — toks laikas, kada dora, žmoniškumas... Ką tu žinai apie karą, čia lindėdamas?

— Aš esu kaltininkas! Tie žmonės yra nekalti! — sušuko Plungė.

— Tu meluoji?! — suriko kapitonas.

— Ča! — atsiliepė Plungė.

— Tu neatsakai į mano klausimą.

— Aš šaudžiau į jus. Ko tu daugiau nori?

Kapitonas matė prieš save didesnį, tvirtesnį vyrą ir jis gėdėjos pult drąsą ir dvasios jėgą, kurios pralenkė jojo. Jis nutilo valandėlę pagalvoti. Pagaliau jis paklausė drąsuoio:

— Kuri yra tavo moteris?

— Aš nesu išdavikas, — atsakė jam vyrras.

— Tu prakeiktas! — suriko kapitonas.

Bet tuosyk jo moteris puolė jam į glėbį, be sąmonės.

— Kurie yra tavo vaikai? — reikalavo kapitonas.

Plungė tylėjo. Bet jo sunys, išlėkę galvas ir smarkus, žengė į priešą ir įbedė akis į kapitoną.

— Prakeiktas kraujas! Jis pereina iš tėvo į jo vaikus, — sukeikė kapitonas.

Tokia vaikų drąsa reikšė jo panikinimą.

— Kur daugiau? Eikit čia! — kapitonas sušuko į nusigandusiųjų burį. Bet daugiau Plungės šeimos nebuvo. Plungė pabučiavo savo moterį ir padavė ją į arčiau stovinčių sunaus rankas.

Kapitonas tylėjo valandėlę. Greitai jis pakeitė savo mintį.

— Aš nusmerkiu tave pakart... — ištare kapitonas sprendimą ir atsistojo į pasmerktojo moterį, kuri atsipeikėjus ai-manavo.

— Atnešk virvę! — paragino moterį.

Ji nesijudino — ji negalėjo pasiju-dinti.

— Atnešk virvę! — paragino kapitonas pasmerktojo jaunesnįjį sunų.

Jonas pažiūrėjo į tėvo akis, laukdamas jo atsakymo.

— Atnešk jam virvę, Jonai — ramiai paprašė sunų tėvas.

Jonas nubėgo į daržinę ir tuojau sugrįžo su virve.

Kapitonas paėmė virvę.

— Gerai. Aš pats tave pakarsiu. Man įdomu... — juokavo kapitonas, tarytum prie kokio žaislo.

Bet kai Plungė, varomas, nusisuko eit prie nurodyto medžio, kur turėjo but pakartas, kapitonas nubalo ir paleido virvę iš rankų. Jis staiga pamatė už pasmerktojo ausies randą, kurį jis savo smugiu padarė jau senai užmirštose dienose.

— Sustok! — jis pareikalavo pasmerktojo.

Plungė sustojo ir atsigrįžo.

— Kaip tavo vardas ir pavardė?

Jo klausimas buvo patenkintas.

— Tu esi atkeliavęs čia iš Mažosios Lietuvos? — klausė jis jo jau lietuvių kalba.

— Taip, — atsakė Plungė ir giliau

pažiūrėjo į kapitoną, kuris nustebino jį lietuvių kalba ir lyg ką priminė jam apie jo brolių.

— Plungė buvo ir mano pavardė. Ir aš iš Mažosios Lietuvos.

Daug žodžių neberekėjo. Čia stovėjo brolis prieš brolių. Automatiškai jiedu puolė vienas į kito glėbį ir pasibučiavo.

Dar kartą perbėgo Jurgiui per mintį vaiko dienos, jo mažytis brolis ir smarki motina. Jis giliai pažiūrėjo į kapitoną, norėdamas rast jame ką nors, kas primintų jam mažą jo brolių.

— Gal žinai, kur yra motina? — paklausė brolio Jurgis.

— Nuo anos dienos daugiau neteko ji man pamatyti.

— Taip pat ir man. Bet mums buvo skirta dar kartą pasimatyti. Ča! Ir taip pasakingai pasimatyti...

— Paskutinį kartą pasimatyti, — sunkiai ištare kapitonas. — Aš privalau eit savo pareigas. Aš esu kareivis.

— Taip, paskutinį kartą pasimatyti, — pakartojo Jurgis.

— Veskite jį ir pakarkite! — užkomandavo kareivius kapitonas.

Pasmerktaisi atsisuko paskutinį kartą į savo sunus:

— Žiūrėkite, kaip aš einu. Ir jūs taip eikite, jei kada reikėtų!

Pradėjo tempt. Dumais pritvinkusiame ore rinkosi migla — tiršta, pilka migla, kuri uždegė sudegusių sodžių ir išmintus jo laukus, tarytum norėdama paslėpti tą pragarišką karo pėdą nuo išjuokančios akies, kuri žiūri į mus iš augšto ir stumdo mus ir kerta.

Išsprogdinimas Širdies

Nusibodo monotoniški birzgiai.

Nusibodo vitrinos kasdien

liepsnojančios —

kas kita, kai žalias žaibas perskelia

juodą tamsybę juodu krauju putojančia.

Nuo pat užgimimo nekrikštyto

saulėtekio; ;

nuo rojaus ir atklanjios išnykimo datos

užmanė kažkas širdį nudvėsinti —

užrangė iridijaus bandažais...

Girdėjau tai senai:

naktys giedėjo apie juodą šmėklinę, apie

mėlynus pakaruoklius.

Tave šaukia, laukiau,

prašiau per verkumą, per ašaras

ateiti čia —

verčiau kaip beržas prie plento,

kaip gluosnis...

Ne viena jau ruda prieblanda

dušion taukštelėjo laisais vitriolio

ir mano žaliąją nuotaką

gatvės vėjų iciai pagrobė...

Nė kiek nesvyruoju prieš

maurojančią minią —

imu daiktą žvilgantį saulėje,

tą kuris dinamitu vadinasi —

ir įleidžiu į širdį neramiją...

Paskutinį tvakstelėjimą kartojo girios,

sudulko plentai pravėžom išrangyti.

Rauda suglebusį aidą giria nuspyrė —

širdyje buvo dinamitas...

Ne viena lapą nukrėtė plieninės srovės;

gal kai kam sudrebėjo ir dušia,

gal kai kada ir šnekės žmonės: —

Tai buvo Antano sprogdinamos

širdies dužiai.

Antanas Virbickas.

Jei Aš Bučiau

Paukštuželis

Jei aš bučiau paukštuželis,

Sparnelius turėčiau, —

Kas man vargas sielvartėlis?

Linksmi sau čiulbėčiau.

Dažnai skrisčiau, atlankyčiau

Vargdienius žmonelius,

Linksmi jiems aš čiulbėčiau

Ten, pas jų langelius.

Jie užmirštų sielvartėlių

Kai giesmę užtraukčiau;

Juos kas mielą vakarėlį

Dainelę liuliuočiau.

O nuo ryto, prie aušrėlės,

Kuomet darban kelia,

Vis tiems vargšams linksmutėlė

Aš traukčiau giesmelę.

Gal jiems sunkių tų vargelių

Nąsta palengvėtų;

Nebelistų gal žmoneliai,

Džiaugsmas vien žydėtų.

L. Grigaitis.

Kas Yra Taboro Farma?

Raudonojo žmogaus rojus.

Apie tris valandas pavažiavus iš Chicagos traukiniu, busu, laivu ar savo automobiliu prasideda Amerikos poetų apdainuota šalis, žiedų, uogų, vaisių ir vynuogių kraštas (Berrien County), plačiai išsiskėtęs senos istorijos upės St. Joseph lygumose, pradedant nuo Benton Harbor prie Michigan ežero. Čia La Salle pastatė pirmąjį fortą ir nuo to laiko, su virš šimtas metų atgal, prasidėjo baltosios rasės užkariavimas raudonojo žmogaus rojau.

Tos lygumos yra prosenoviška Amerikos indonų teritorija. Čionai senovės pakaitomis gyvenė įvairios raudonodžių tautos: Miami, Pottawatamies, Ottawa, Čipevas. Čionai ieškojo prieglaudos skaitlingos kitos raudonodžių giminės: Virginijos indonai, Narragansetai, Mogikanai, Abenakis ir Savnees iš Ohio lygumų. Jie čia kėlėsi ne tiek tikslu praleisti vasaros mėnesius derlinguose papučių miškuose ir pievose kiek tikslu pasislėpti nuo galingų savo priešų, kitų indonų giminii: Irokesų Rytuose ir Sioux šiaurvakariuose. Jie čia traukė, kadangi Michigan lygumos buvo to tikras jų rojus, pilnas visokios žemės palaimos: žvėrių medžioklei, vaisių ir uogų maistui ir tankumynų pasislėpimui. Čia buvo tikras raudonojo žmogaus rojus, ir dėlto visos vietos: upeliai, kalvos, šaltiniai tebešioja poetiškiausius senovės indonų vardus.

Keičiasi žmonių istorija ir senovės indonų „laimingos medžioklės lyguma“ tapo baltųjų (blyskavėdžių, kaip indonai vadina) poilsio, žaislių ir sveikatos rojus. Vietoj indonų dienų skynimų, perrijų ir tankumynų šiandien visoj to šaly išaugo naujas miškas, — milijonai milijonų vaismedžių, vyšnių, persikų (peach), grūšių, slyvų ir obuolių ir platus laukai apsigarbinavo tukstančiais akry vynuodžių, aviečių ir įvairiausių uogų.

Nuo ankstyvo pavasario ligi rugsėjo čia visuomet kas nors žydi ir oras patvines švelnių žiedų ir vaisių kvapų. Visa šalis vienas neapmatomas, begalinis daržas. Gyventojai suprantą savo gyvenimo palaimą ir dėkingi motinai gamtai kas pavasarį nuo 5 iki 11 dd. gegužės, čia rengia žiedų šventę, kuri apvaikščiama tik poeto aprašomomis išskilmėmis, kurių miestas miesteliai ir vienkiemiai pasi puošia vainikais, gatvėmis traukia tikro karnivalo paradais ir kraštas renka žiedų karalaitę.

Naujos Idėjos Apaštalas.

Mes lietuviai esame žemės žmonės ir nežiurint kiek metų kuriam teko miestų akmenis šliuot, bet brangią žemę prisiminus siela pati praibla. Ameriką darosi nauja tėvynė ir kiekviena jos šalis turi savo gamtos grožybę. Nors tebe dainuojame Nemuno, Dubysos ir Šešupės pakrantėse gimusias

dainas, bet ir čionykštės vietos pradeda širdį pagauti. Tad kodėl ypatingai apsisistojau prie Michigan žiedų šalies? Dėlto, kad jos širdis yra mūsų viengentis brolis ir draugas SLA. narys, Juozas Bačiūnas.

Mes dažnai žmonės atsargūs ir nemėgstame nė patys girtis, nė kits kito pagirti. Bet viena mes galėtume ir turėtume padaryti, tai nors žinot ką kiti apie mus arba musikius sako ar rašo. Iš galybės Amerikos laikraščių, „Chicago Herald“, „Examiner“, „Chicago Tribune“, „Chicago Daily News“, „News Palladium“, „Chicago Golfer“, „Hamiltonian“, „The Grand Rapids Press“, paimu iš paskutiniojo ištrauką, ką autorius sako apie Juozo Bačiūno asmenį:

„Naujos idėjos apaštalas. Švento Juozapo upės lygumoje atsirado savininkas resorto, turintis naujas vizijas, pamatęs, kad Michigan valstijos poilsio šaltiniai turi but išvystyti vietoj, kad perimt, norint kad jie suteiktų naudingos gražos. Jis yra Juozas Bačiūnas, gyvenęs ilgus metus Chicagoj ir savo širdy patyręs ko nori chieagietis ar kurio kito didmiesčio gyventojas gaves progos ištrukt pasislėpti. Prieš dešimtį metų jis nusipirko Taboro Farmą, seną įsteigtą resortą prie St. Joseph upės, netoli Sodas, su centraline sale, valgomuoju ir keliomis dešimtimis atskirų stubelių... „Aš žinojau ko aš noriu, kai aš buvau miesto gyventojas“, kalbėjo jis... Tad nupirkęs Taboro Farmą, aš pasirūkau suteikt savo svečiams visa tai, ko aš pats pageidavau. Jie skina uogas ir vaisius nuo medžių ir krumų ir valgo. Tai yra jų privilegija... Kas kad vaikui pasi-taiko vieną kitą šaką nulažyt. Tai yra dalis jų sporto... Geras valgis, šviežias valgis ir jo kuodžiausia. Tai yra ko resortininkas pageidauja... „Michigan vaisių ir resortų šalis yra patraukianti, bet ji pasidarys nepalyginamai labiau patraukianti, kada tokios idėjos kaip Juozas Bačiūno taps plačiau įgyvendintos“.

„Chicagos H. Examiner“ bendradarbis taip apibūdina Bačiūno charakterį ir jo ukį: „Taboro Farma... Kur ji yra? Ji yra taip arti dangaus kaip tik gali įsivaizdinti. Kas ji yra? Arkadija, Elysiumas; Hesperides daržas; prieplauka sapnų, kurie išsipildo; auksinis takas vaivorykštės gale. Tai yra širdies troškimas. Tai yra Juozo Bačiūno rezidencija, kurs pastatė sau „namą šale kelio“ but žmonių draugu. Jis užsiima žmonijos labdarinumu. Jis yra kilnaus idealo evangelija, įkūnyta į 160 akry gražiausio fakto. Taboro Farma yra pamokslas ne tik plačių laukų remligijai, bet laimingo ir sveiko gyvenimo keliui. Iš dulkino miesto automobiliu išdūmū, ieškodamas turēt savininku, pastatęs pasikalbėjimą ir buvau maloniai suvilts.

Mr. Bačiūnas yra visai kitoks žmogus. Musų pasikalbėjimas sukosi apie senutę motiną žemę, medžius, žiedus ir paukščius, apie pavasario stebuklus, apie žydėjimo dienas St. Joseph upės lygumoje.

Besikalbėdamu žengėva per persikų ir obuolių sodus, vynuogynus, vaisynus, liepų ir uosių gajus. Pagaliau kalba palietė jo farmą. Apie žmones, kuriems ta farma pasidarė vasaros Mekka (šventmiestis) jis kalbėjo tartum gers ganytojas apie savo kaiminę. Stebėtinas dokumentas tas buvusias Chicagos žurnalistas, kurį dabar visi vadina Juozu (Joe). Praktiškas filosofas. Walt Whitman ir Emerson viename asmeny, malonus, akstinantis. Širdis taip plati, kaip platus laukai... Nuvykęs į Tabor Farmą nesijauti svečias. Pasijunti esąs vienos šeimos narys. Ir kokios šeimos! Jos nariai atvyksta iš visų 48 valstijų ir jie taip susiartinai, kad paskui kas metai jie turi bendrus pietus kuriame Chicagos hotely. „Čia viskas laisva“, paaiškino man Juozas“.

Prie tos charakteristikos galio tiek pridėt, kad Juozas turi tą retą žmogaus ypatybę, buti nepaprastai malonus ir sykiu išlaikyt savo vertę, permatantis kiekvieną trukumą ir skubiai gatavas pats patarnaut. Jis nie kuomet nėra užmiršęs ką pažadėjęs ir nėra minutei savo pažado suvėlęs. Jį myli, bet podraug gerbia. Tai yra administratoriaus, valdovo lietuviškai kalbant, tipas. Tokia yra jo žmona, maloni ir simpatizingai rimta ponja Bačiūnienė. Čia neturiu vietos pacituot tuos šimtus entuziastingų laiškų ir pareiškimų, prisiųstų daugybės žymių amerikiečių, spausdinamą metiniame almanache „Tabor Charm“ ir laikraštyje „Tabor Topics“.

Taboro Farmos Faktai.

Tabor Farma yra daugiau ne vasaros resortas. Tai yra tikros senoviškos amerikoniškos farmos tipas, įlietas į moderniškos vasarvietės įstaigą. Šimtamėčių medžių gojų skęsta senas didelis, erdvus namas ir kelios dešimtys naujų vasarnamių, dalis jaukiai įrengtų namelių, dalis šviesiai teptiųjų vasarinų keleivinių vagonų, visi su įrengimais, galinčiais patenkinti labiausiai išlepusių miestiečių: šviesiais baldiniais, vandens įvadais, patogiais baldais, šviesiais langais ir stiklo balkonais.

Farma turi 160 akry žemės, 90 pėdų augščiau St. Joseph upės. Devynių akry sodyboj randasi klubonamis su 14 svečiams rumų ir 24 nemaloniais, maudyklėmis, voniomis, „šaveiriais“. Atskirame name telpa didžiausia moderniška virtuvė, kur kasdien gamina valgius iš Chicagos specialistai virėjai. Viso 20 žmonių aptarnauja vasarvietę. Kieme po medžiais apie tuzinas suplykų vaikams ir suaugusiems žaist. Čia pat naujas įrengimas „solariumas“ (saulės vonios), statomas maudyklos baseinas (pool), tennis aikštė ir kitokios žaislavietės.

Trys dešimtys akry užimta

kramtė raugytus agurkus. Popieris, kuriame agurkai buvo suvynioti, sušlapęs ir raidžių rašalu išsipekojęs nukrito ant grindų. Vagono vargas šluodamas vagoną, įbraukė jį į išmatų cibirą drauge su šašlavomis ir tą laišką, išnešęs iš vagono kibirą pavėjui iškratė. Traukinys bėgo tolyn. Bolševikų rašytojas sukrūmęs penkis raugytus agurkus, užrūkę vagono kulpęsi papirosą.

Vertė Pr. Br.

Mano Prierašas. Pasirodo, kad kalbėt, rašyt bei kitam pamokinimus duot yra nepaprastai lengvas dalykas. Bet kas kita darba, ypač gerą, pasigailėjimo darbą daryti, skėstantiems gyvenimo bangose draugišką ranką paduoti. Tai yra daug sunkiau, negu kalbėt arba rašyt. Ir bolševikuose, kaip iš šio apsakymelio matosi, blogi žmonės idėjas supaškundiję, savo smens, savo pilvo reikalais persigėrę visą Rusiją niekais pavertė

vynuogių daržais, kurie nunoksta rugsėjo, spalio mėnesiais. 25 akry obuolių sodo, nunoksta rugpjūčio mėn. Keturi akrai persikų (peaches) nunoksta galė rugpj. ir rugsėjo. Trys akrai vyšnių, nunoksta liepos mėn. 4 akrai uogų, renkamų nuo pradžios birželio ligi liepos galo. Grušės ir slyvos valgomos rugpiuty. Toliau tvartuose pilna karvių, arklių, kiaulės, 600 vištų, žąsų, apie 1,500 vištyčių kasdienio pietums.

Kelis šimtus žingsnių paėjus — puiki laguna (kudra) su priaugančiomis žuvimis meškeriot ir laiveliais pasiirstyti, vandenkričiai, po kuriais savininkas yra įrengęs dar vieną maudymosi įstaigą. Čia pat pakalnė vingiuoja mažne kaip Lietuvos Neris (Vilija) St. Joseph upė, kurios smėlio paskardyt kitapus lauko puikiausias maudymosi plažas. Kitoj Farmos pusėj vienas iš įdomiausių golfo laukus, su sevoniškais gamtos „trikais“, kokių mėgstata labiausiai išlepę golfinkai. Bet visas įdomumas tame, kad atvažiavęs kad ir kelioms dienoms čia jautiesi pilniausias viso to dalyvis, narys ir savininkas. „Jauskis kaip namie ir buk savas!“ yra pamatinis Taboro prisakymas. Vien ta savijauta priduođa nuotaikiai sparnus.

Savi Marškiniai Artimiausi.

Nors ir lietuviams Tabor Farma kasmet pradeda darytis visų populiariškesnė Mekka, ir jau retas inteligentas bėra nebuvęs čia atsikvėpt, tačiau nepalyginama didžiūma svečių vis tebėra amerikoni. Iš 2,300 ekzempliųjų laikraščių „Tabor Topics“ tik kokius 40 išsiuntinėjama lietuvių šeimynoms. Tačiau reikia tik pamatyti kaip linksmai Juozas jaučiasi savųjų tautiečių svečių tarpe. Ir jo idealai pasilieka sukergti su lietuvių gerbuvu.

Užpėnai žiemą p. Bačiūnas buvo pasikvietęs į Hamilton Klubą Chicagoje lietuvių žurnalistus, paskiau sušaukęs veikėjų ir ponų susirinkimus, kuriems jis pasiūlė dykai keletą akry savo žemės su nameliais lietuviškiems kudiškiams vasarviete įsteigt su sąlyga, jei lietuviškos draugijos padėtų ir prisidėtų vaikų priežiūrai vesti. Projektas, žinoma, apmirė dėl mūsų draugijų nerangumo.

Šiomet laikė SLA. Seimo Chicagoje p. Bačiūnas įteikė oficialų dokumentą, pažadėdamas 10 akry savo žemės donanai senovės prieglaudai statyti. Tas donovas dokumentas turi galios 90 dienų. Sąlyga, kad SLA. ar jam filijališkos draugijos imtųsi namų pastatymo ir prieglaudos įrengimo. Kadangi SLA. jau kuris laikas rupinasi tuo gyvu ir butinu Amerikos lietuvių senajai kartai klausimu, reikia manyti, kad SLA. organai atkreips tinkamos dėmes į Juozo propoziciją.

Bet aš asmeniškai turiu vieną ypatingą planą, ir tame ir glūdi visas tikslas, kodėl tiek plačiai ties Taboro Farmos autoriu sustojau. Mes lietuviai esame praktiški žmonės ir ką darome, tai darome, dažniausiai su apskaičiavimu. Man per daug gerai yra žinoma padėtis Lietuvoj. Per dvyliką nepriklausomybės metų mūsų senoji tėvynė nesugebėjo reformuot savo tokių vasarviečių, kaip Palanga, Birštonas, Juodkrantė, Nida ir dar pustuzinis mažesnių. Įrengus pavyzdinąjį Lietuvai turėtų pasausly garbiausias rezortų vietas. Kas Europoj nežino Šiaurės Saharos (Neringos), Palangos snieginų pajurių pusnyms, Birštono ir naujų Šiaurės Lietuvos mineralinių šaltinių, kurie skaitomi geresniais už Vokietijos ir Austrijos kurortus? Be to, padarius Lietuvos resortus, sakysim,

amerikonišku planu ir surišus su tinkama propaganda Amerikoje, išsipildytų du metai atgal Bostono ir Hartfordo laikraščiuose dėti paklausimai, kodėl Lietuva su savo 2,000 metų istorija nesigarsina Amerikoje, kurios turistai jau nusibodėjo Francija, Anglija ir nori naujų vietų nežinomose istoriškose šalyse, kaip Pabaltij.

Juozas Bačiūnas, yra žurnalistas, turi gerus ryšius su Chicagos spauda ir viešąja opinija, pereitą žiemą užmezgė ryšius su Floridos žiemautojais svečiais. Plačiai Amerikoje pagar-

sėjęs kaip amerikoniško tipo resorto apaštalas. Štai kurfmano rašinio tikslas. Mums rūpi Lietuva. Norime risti arčiau su Amerika. Tai gali padaryt nauja dvasia ir genijus iš pačios Amerikos. Ir toki turime patys savo, tai Juozas Bačiūnas. Jo praktika, patyrimai, platus ryšiai daug žada ir jo praktiški patarimai patys už save kalbėtų. — Tumas-Vaišgantas šaukdavo mūsų kartą Lietuvoje: Kaskime lauk talentus. Jaučiuosi vieną iškasęs. Tuo mano pareigia baigta.

J. Pronskus.

LIETUVIAI AMERIKOJE

BALTIMORE, MD.

Visko Po Truputį.

Senai, kaip bemačiau kokią žinėlę iš šito miesto. Išrodytu, kad šioje apylinkėje lietuvių visai negyvena ir užtai jokio veikumo tarp jų nepasirodo. Bet priešingai, lietuvių čia gyvena daug. Nei vienos savaitės nepraeina, kad čia nepasirodyt šiois-tokis judėjimas, ir jei ne tarp pačių lietuvių, tai greta kitų tautų. Jokia žinėlė iš Baltimorės nesimato, be abejonės, dėl to, kad vasarviete karščiai, kurie, ištikrųjų, čia temperatūra įkelia net iki 103-jų ir daugiau laipsnių. Tai ir sulaukė vietinių korespondentų veiklumą rašymo srity.

Nematau reikalo nei turio palinkimą pavadimui vietinių korespondentų tokioje svarbioje užduoty, tačiau mano siela versta verčia šį-tą pabrėžt nors apie vieną įvykį sporto srity.

Teisybė, patasai nedalyvauju jokio sporto šakojė, tik turiu, įgimtą patraukimą laike ristinųjų rastiis tarp žiuriovų. Kaip kitais kartais, taip ir šį kartą tai sėdėjau, tai stovinėjau laike mūsų viengentio Karolio Poželos ir graiko čempiono Londono ristinųjų už pasaulinio ristikos vainiką.

Mūsų ristikas gerbiamas Poželą skaitomas vienu penkių geriausių ristikų pasauly. Todel vakare 23 d. liepos įvyko Poželos ir Londono ristinės už pasaulinio čempionatą vienoje didžiausioje arenoje, į kurią susirinko tukstančiai abiejų lyčių žmonių. Tokių įspūdingų ristinųjų tarp dviejų labiausiai išsilavinusių ristikų, kaip Poželą ir Londono, neatsimenama.

Visą žiemą veik kožną savaitę Poželą dalyvavo ristinėse, ir panašiai kaip Lietuvoje jau bet nei vieno sykiu nepralaimėjo, tik, va, šį sykį pasaulinio čempiono Londono didesnis svarumas, tvirtybė ir akyumas apgalėjo mūsų viengentį Poželą. Mat, laike ristinųjų čempionas Londono, išsibėgėjęs drožė savo galvą į Poželos skilvį ir jį taip apgalėjo. Nuo tokio smugio ir patasai Samsonas kristų, ne tik šiandieninis žmogus.

Ir priežasties tokio čempiono žvėriškumo susirinkusioji minia labai užsirusino, nesa į vieną valandą ir 8 minutes, kurį laiką Poželą turėjo viršų, nepavartojto tokio imtynių žvėriškumo.

Taip tai pralaimėjo mūsų viengentis kovoje už pasaulinį ristikų čempionatą, tačiau yra viltis, kad šitas pralaimėjimas tik laikinas.

Kaip visoje šaly, taip ir čia gyvenimo eiseną kiek pakriko. Tačiau, akyvaizdoje naujų pramoninių pasirodymo — bedarbių mažai tesimato. Dalis kriaučių dabar sustreikavo iš priežasties darbavijų pasikėsinimo prieš uniiją. Į trečią dieną streiko keletas uniijos darbininkų uždarė į šaltąją del susirėmimo su policija.

Vaizbos srity paminėtina, kad mūsų dar jaunas aptiekorius gerb. Juozas Kaluška šį

mėnesį naują aptieką atidarė. Patasai aptiekorius yra darbštus budo vyras, kurs nemažai dirba tarp lietuvių.

Liepos 20 d. nuo žmogžudžio ir sauzudžio rankos žuvo a. a. Anelė Ravinienė ir jos duklė Marė, 18-kos metų mergaitė. A. a. Ravinienės nuomininkas, sugrįžęs namo, susipyko už girtuokliavimą, nes a. a. Ravinienė neapkęsdavo girtuoklių. Daugelio perspėjimo sykių girtuoklis nepaklausė, už tai šį sykį a. a. Ravinienė ir jos duklė griežtai jam atsakė kambario vietą. Žmogžudis tuo užsirusino, o prageręs savo protą, pradėjo šaudyti iki nekrito jo gspidinė a. a. Ravinienė ir jos duklė, o galop ir pats sau galą pasidarė. Liepos 23 d. didelės žmonių minios palaidojo a. a. Ravinienę ir jos dukterį Marė. Lai-dotuvių išklimėmis pasirupino vietinis graborius p. Jonas Grebliauskas.

Darbininkas.

BRIDGEPORT, CONN.

Organizuojasi Lietuvių Turistų Informacijos Biuras.

Liepos 27 d., laike SLA. IV Apskričio išvažiavimo, buvo sušauktas ir Lietuvių Laivakorių Agentų Asociacijos Amerikoje narių susirinkimas. Suvažiavol kuone visi Conn. ir New Yorko linij čempionatą vienoje didžiausioje arenoje, į kurią susirinko tukstančiai abiejų lyčių žmonių. Tokių įspūdingų ristinųjų tarp dviejų labiausiai išsilavinusių ristikų, kaip Poželą ir Londono, neatsimenama.

Visą žiemą veik kožną savaitę Poželą dalyvavo ristinėse, ir panašiai kaip Lietuvoje jau bet nei vieno sykiu nepralaimėjo, tik, va, šį sykį pasaulinio čempiono Londono didesnis svarumas, tvirtybė ir akyumas apgalėjo mūsų viengentį Poželą. Mat, laike ristinųjų čempionas Londono, išsibėgėjęs drožė savo galvą į Poželos skilvį ir jį taip apgalėjo. Nuo tokio smugio ir patasai Samsonas kristų, ne tik šiandieninis žmogus.

Ir priežasties tokio čempiono žvėriškumo susirinkusioji minia labai užsirusino, nesa į vieną valandą ir 8 minutes, kurį laiką Poželą turėjo viršų, nepavartojto tokio imtynių žvėriškumo.

Taip tai pralaimėjo mūsų viengentis kovoje už pasaulinį ristikų čempionatą, tačiau yra viltis, kad šitas pralaimėjimas tik laikinas.

Kaip visoje šaly, taip ir čia gyvenimo eiseną kiek pakriko. Tačiau, akyvaizdoje naujų pramoninių pasirodymo — bedarbių mažai tesimato. Dalis kriaučių dabar sustreikavo iš priežasties darbavijų pasikėsinimo prieš uniiją. Į trečią dieną streiko keletas uniijos darbininkų uždarė į šaltąją del susirėmimo su policija.

Vaizbos srity paminėtina, kad mūsų dar jaunas aptiekorius gerb. Juozas Kaluška šį

Brooklyn ir susinešimų sekretorius laikinai) J. Sekys iš Hartford.

Ši organizatyvė valdyba turi sušaukt pradžioje spalį m. š. m. New Yorke seimelį, kuriame jau turėtų but išrinkta nuolatinė veikiančioji valdyba. Į suvažiavimą nutarta pakviest vienas mūsų didžiausias organizacijas ir šiaip įžymesnius atskirus asmenis. Iš visų didžiųjų draugijų atstovų bei įžymesnių žmonių turėtų but sudaryta valdyba bei komitetas, kuris jau veikty Lietuvių Turistų reikaluose.

Tai gi šiuo pranešdamas apie iniciatyvą organizavimui Lietuvių Turistų Biuro (vardą pirmame suvažiavime galima bus pakeist, ar palikt) jau meldžiu lietuvių visuomenės išanksto interesus šiuo reikalu ir suvažiavimui rengtis kada jau bus pakviesta bei pranešta mūsų spaudoj.

J. Sekys,
Laik. Sekr.,
226 Park St.,
Hartford, Conn.

LEE PARK, PA.

L. L. U. Klubo Išvažiavimas.

Lietuvių Laisvės Ukėsų Klubo išvažiavimas įvyko rugpjūčio 17 d., Radzvilos farmoj. Minimas klubas įsteigtas rugpjūčio 1 d., 1909 m. Tai gi šis išvažiavimas bus kaip 21 metų klubo gyvavimo minėjimo.

Lietuvių Laisvės Ukėsų Klubas yra pašelpinė draugystė. Priimama tik Jungt. Valstijų piliečiai nuo 16 iki 45 metų amžiaus, nežiurint kokios pakraipos butų, bile tik sveiki kunu ir protu.

Klubas moka sergančiam nariui 6 dol. savaitėje, mirusiam nariui \$100 iš klubo išdo ir nariai po vieną dolerį sudea.

Nors didesnė lietuvių kolonijose tokie klubai ir panašios draugystės jau išmirę ar netoli to, bet mūsų klubas dar nemamio mirti.

Prie klubo priklauso veiklių narių, kurie tik draugystės gerove rupinas ir sutartinai dirba.

Kaip sakoma: „Kur vienybė, ten galybė“. Kviečiu visus klubo narius ir apylinkės lietuvius prisidėt prie mūsų L. L. U. K. 21 metų gyvavimo apvaikščiavimo. Komitetas dės pastangas, kad visus užganėdinus.

St. Zukauskas, Sekr.

— Gėda tam tėvui bei motinai, kurių dukters ir sunai nemoka lietuviškai kalbėti, skaičiuoti ir rašyti.

— Tik tas jaunuolis gali jaustis laimingas, kuris moka savo tėvų kalbą.

TĖMYKITE!

Didelis 548 Puslapių
Paveiksluotas Veikla-
sus Antgalviu

Susivienijimo

Lietuvių

Amerikoje

I S T O R I J A

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos mūsų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma mūsų visuomeniški santykiai išeivijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsisakysite, tuo greičiau apsipažinsite su Amerikos lietuvių istorija.

Kaina \$1.50
Drutame apdare \$2.00

Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės“ Administraciją šiuo adresu:

„TĖVYNĖS“ ADM.,
307 W. 30-th Street,
NEW YORK, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

IS SLA. 38-tos KUOPOS SUSIRINKIMO.

Rugpjūčio 7 d. vakare, „Vie-nybės“ svetainėje, įvyko vietinės SLA. 38 kuopos susirinkimas, į kurį atsilankė arti pusę visų Brooklynne gyvenančių kuopos narių. Šiame susirinkime 9 nariai persikėlė iš 83 kuopos, taip pat kas susirinkimas vis gaudama naujų narių ir kuopa gana sparčiai auga nariais.

Padaryta dar pora nutarimų kuopą liečiančiais reikalais ir susirinkimas užsibaigė gražioje ir draugingoj narių nuotakoje.

Smagu kuomet kuopoje visi nariai jaučiasi tik lietuviams fra-ternales organizacijos nariais ir todėl jokių bereikalingų visai pašaliniais reikalais ginčų ir bar- nių nėra. Tokis svarbus ir su tiek daug darbo susirinkimas atliktas į nepilnai dviejų valan- dų laiką. Smagu tokioj kuopoj priglūt ir jos susirinkimuose dalyvaut.

SLA. 38 Kp. Narys.

SLA. 83 KUOPOS NARIŲ TEISĖS PAVOJUJE.

SLA. 83 kuopos, Brooklyn, N. Y., nariai privalo apsišturėti, kad savo teises Susivienijime palaikyti gerame stovy ir toliau. Poseiminiam SLA. 83 kuopos susirinkime šios kuopos valdonai bolševikai nutarė narių mokesnių nesiųsti Centran, tuo būdu pastatydami narių teis- ses ir privilegijas Susivienijime pavojun. Nepritariantieji bolševikų užmačioms SLA. 83 kuopos nariai, net aiškiai nesu- prasdami kas čia darosi, tylėjo ir manė, kad tai bus tik laikin- nas bolševikų manevras ir su laiku viskas susitvarkys, ku- met atvės bolševikuose kvailio- jimo karštis.

Bet pereinam SLA. 83 kuopos susirinkime, kuris įvyko rug- pjūčio 7 d., nariai pamatė visai kitą kitą. Šiame susirinkime mu- sų kuopos bolševikiški valdonai melais ir kolionėmis pasirenda- mi pervarė rezoliuciją, kuria galutinai atsimeta iš Susivieni- jimo ir ragina bolševikų „tary- bą“ kuogreičiausiai kurti „dar- binikišką susivienijimą“. Tai gi aišku kaip diena, kad SLA. 83 kuopos narius suspenduos ir vėliau išbrauks iš Susivieniji- jimo.

Ayvaizdoje tokios padėties nemažas skaitlius SLA. 83 kuop- os narių, kurie nepritaria bol- ševikų avantiūroms Susivieniji- me ir kurie nori pasilikti Susi- vienijimo nariais ir toliau, su- sirupino ir nežinodami kas da- ryti savo teisių apsaugojimui patikimaj organizacijoj, tariasi siųsti savo delegaciją į Centra ir prašyti daleist persikelti į kitą vietinę kuopą arba peror- ganizuoti SLA. 83 kuopą. Ma- no supratimu, SLA. 83 kuopos nariaus būtų geriausiai peror- ganizuoti kuopą, išsirenkant naują kuopos valdybą. Tuo bu- du bus palaikoma kuopa ir vi- sas kuopos turtas bus galima atgauti iš pametusių Susivieni- jimą bolševikų.

Šita buvusių SLA. 83 kuopos bolševikų valdonų rezoliucija aiškiai pasako, kad jie galuti- nai ir visiškai išstojo iš Susi- vienijimo ir su savim nori išsi- vesti ir visus SLA. 83 kuopos narius. Todel visi SLA. 83 kuopos nariai, kurie norime pa- silikti Susivienijime ir toliau ir kurie nenorime nukentėti del bolševikų užmačių, sukruskiame pasidaruoti savo teisių apsau- gojimui Susivienijime. Kitaip bolševikai mus suspenduos ir išbrauks iš Susivienijimo. Už- simokėjimas bolševikams mėne- sinių duoklių, kurių jie nesiu- čia į SLA. Centra, dar nereikia užsimokėjimą Susivienijime. Tu rime susiorganizuoti ir savo su- mokėtas duokles atsiimti iš

bolševikų ir jas pasiųsti teisė- tam SLA. Centrai. Laikas bran- gus ir privalome veikti neatide- lojant. Musų narystė ir visos teisės Susivienijime pavojuje!

Senas SLA. 83 Kp. Narys.

VITAITIENĖ DAINUOS SU TRUBADURAI.

Sekamo ketvirtadienio, rugp. 14 d., vakare, kaip 9:30 val. per radio stotį WBBC dainuos dar mažai girdėta Brooklyn ir apylinkės lietuviams dainininkė Zosė Vitaitienė. Kaip jau žino- ma, Brooklyn garsieji Truba- durai — kvartetas dainuoja per šią radio stotį kiekvieno ketvir- tadienio 9:30 val. vakare, tad ir rugp. 14 d. jų pildomam pro- grame be Trubadurų dainuos ponia Vitaitienė. Kiek teko nu- girsti, tai rodos ji sudainuos „Naktis svajonėms papuošta“, „Aš mergytė“ ir „Išvilkičiau či- gono rubą“ — duetas, kurį dai- nuos su p. F. Morkum.

Kurie klausytojai nori reikš- ti padėkos Trubadurų Kvarte- tui ar pageidauja jų sudainuoti kokias dainas, tai galima rašyti sekamu adresu: Lithuanian Troubadours, care of WBBC, 16 Court St., Brooklyn, N. Y.

Reporteris.

LANKĖSI REDAKCIJOJE.

Pereitą savaitę lankėsi „Tė- vynės“ redakcijoje Dr. Alfredas Senn. Dr. Senn yra šveicar- ties, tačiau lietuviškai kalba lai- svai ir puikiai, tarsi lietuvių kalba būtų jo gimtinė kalba. Mat per devynis metus Dr. Senn profesoriavo Lietuvos Uni- versitete. Pora mėnesių atgal jis atvyko Amerikon ir dėsto lietuvių kalbą College of the Ci- ty of New York vasariniuose kursuose. Dr. Senn pasidžiau- gė, kad jo pamokas lanko skait- lingas burys studijozų ir visi gyvai įdomiausi lietuvių kal- bos savybėmis.

Užsibaigus vasariniam kur- sams augščiau minėtoji įstaigė, Dr. Senn vyks į Yale Universi- tetą, New Haven, Conn., kur gavo stipendiją studijuoti kalbų mokslą ir tuo būdu paplatinti savo žinią toje mokslo srity, kurią jis yra labai pamėgęs. Dr. Senn yra malonus žmogus ir nusiskundė, kad labai pasiil- gęs Lietuvos ir savo šeimos, ku- ri pasilikusi Kaune. Pats Dr. Senn stebisi, kad jis nepasili- gsta savo gimtinio krašto — šveicarijos, bet pasiilgsta Lietu- vos, su kuria susirišęs šeimos ryšiais. Mat jis vedė Lietuvo- je budamas lietuvių ir jo ku- diškai tik lietuviškai kalba. Pa- sitikime, kad Dr. Senn neatsi- sakys patarnauti ir lietuviams su paskaitomis lietuvių kalbos ir literatūros klausimais.

Taip pat lankėsi LRKSA. sek- retorius p. J. B. Šaliunas. Mu- sų kaimyno sekretorius p. Ša- liunas lankėsi su organizacijos reikalais Mass. valstijoj ir turė- damas kiek laiko prieš išvyki- mą į namus, aplankė SLA. Cen- tro įstaigą.

Lankėsi SLA. 234 kp. veikė- jas p. P. Kulis iš Great Neck, L. I. Gerb. SLA. veikėjas lan- kėsi New Yorke su savo reika- lais, tad prie progos aplankė ir Centro įstaigą.

Lankėsi SLA. 102 kp. veikė- jas p. Juozas Zavadskis iš Ha- verhill, Mass. Atostogų metu atvyko New Yorkan apsilankyti pas savo pažįstamus, tai prie progos aplankė ir SLA. Centra.

Lankėsi SLA. 245 kuopos vei- kėjai pp. V. Ambrazevičius ir A. Žiugžda iš Newark, N. J. Gerb. SLA. veikėjai lankėsi S. L. A. 245 kuopos reikalais. Pa- sikalbėjus patirta iš atsilanki-

siųjų, kad jų kuopoje bolševi- kiška „revoliucija“ nustumo iki zero.

SUGRĮZO IŠ LIETUVOS.

Pereitos savaitės pabaigoje sugrįžo iš Lietuvos Cunard Li- nijos lietuvių skyriaus vedėjas p. Pijus Bukšnaitis, kuris buvo nulydėjęs šios linijos laivu iš- plaukusią lietuvių ekskursiją Lietuvon. Telefonu trumpai p. Bukšnaitis pranešė, kad šiemet smagu paviešėti Lietuvoje, nes oras labai gražus buvo ir apla- mai gyvenimas gana linksmas senoj tėvynėj. Derlius šiemet Lietuvoje išrodo labai puik- kas, javai kaip muras stovi ir ukininkai džiaugiasi šiais me- tais. Kelioikoj vietų p. Bukš- naitiui teko apsilankyti ir visur matęs puikius javus.

Prie pirmos progos p. Bunkš- naitis pasižadėjo parašyti nors trumpai savo įspūdžius patirtus Lietuvon.

SVEDŲ LINIJOS LAIVAS LAIMĖJO PRIZĄ.

„New York Herald“ liepos 30 d. paskelbė sekamą žinią: „Ant- werpo prizas paskirtas motor- laivui Kungsholm. Už puikų pabudavimą ir artistiką įren- gimą vidų gavo „Grand Prix“ Svedų Amerikos Linijos motor- laivis pasaulinėj parodoj, kuri įvyko Antwerpe, patogaus ke- liavimo, transportacijos ir ar- tistiško įrengimo.

Šis yra didžiausias prizas koks gali but paskirtas. Mo- torlaivis atkreipė atydą į savo tobulumus jureivystėje, archi- tekturoje ir artistiškus braiži- nius. Laivas Kungsholm yra Svedų Amerikos Linijos laivyno tarp New Yorko ir Gothenbur- go „flag ship“. Laivas pradė- jęs plaukioti pereiniais metais, įrodė save populiariu kelei- viams.

Tokia žinia tilpo viršminė- tam laikrašty. Lietuviai turi progą naudotis jo patogumais, nes jis paskirtas kaip „lietu- vių laivas“. Kiekvieną sykį, kuomet jis išplauks į Gothen- burgą, Linija pageidauja, kad juo lietuviai tik ir važiuotų. Jis skirtas lietuvių patarnavi- mui, todėl susipažinkit su jo patogumais ir modernišku. Taipgi ir kitais laivais malonė- kit naudotis, nes Linija deda pa- stangas, kad visus lietuvių rei- kalavimus kiek galima paten- kinti. Laikui bėgant net į kiek- vieną laivą pasamdys lietuvi- tarnautoją, kaip perkalbėtoją lietuviams keleiviams.

VI. F. Mučinskas,
Liet. Skyriaus Vedėjas.

ATVAŽIAVO IŠ LIETUVOS.

Svedų Amerikos Linijos laivu „Gripsholm“, kuriuo plaukė pir- ma šios Linijos Lietuvių Eks- kursija į Klaipėdą birželio 27 d., atvažiavo rugp. 4 d. sekanti Lietuvos imigrantai:

Balaišutė Jadvyga, į Chica- go, Ill.

Dareškevičius Kazys, į Mus- kegan, Mich.

Dareškevičius Steponas, į New York, N. Y.

Grinsteinienė Leiba, į Kana- dą.

Šmulevičienė Freida, į Kana- dą.

Šmulevičius Jokubas, į Kana- dą.

Navikienė Magdalena, į Bro- oklyn, N. Y.

Navikas Jonas, į Brooklyn, N. Y.

Krūkienė Ieva, į Grand Ra- pids, Mich.

Šeštakovienė Jadvyga, į New York, N. Y.

Majorovaitė Ona, į Plainfield Black Hill, Conn. Rep.

PRIGĖRĖ KUN. CIBELIS.

„Tėvynės“ bendradarbis p. A. B. Strimaitis praneša iš Kau- no liepos 23 d. sekamą žinią: „Amerikos Lietuvių D. L. K. Vytauto Didžiojo ekskursijos vadas kun. Cibelis, Bayonne, N. J., klebonas, atostogaudamas Palangoje, liepos 21 d. nuėjo pajūrui savo motina ir sesu- te; kun. Cibelis įbrido vandenin pasimaudyti, bet bangos par- muštas pradėjo plaukti ir pra- žuvo. Motina ir sesuo išsigan- dusios šaukė pagalbos, bet tas šauksmas buvo veltui. Jo kuno bangos išmetė tik už pusės va- landos į krantą.

Kiek vėliau tą pat dieną Kau- no miesto tarybos sekretorius Isakas ten pat Palangos juroje prigėrė.

Ši nemaloni žinia, pasiekusi Kauną, nevieną nustebino.

BROOKLYNIEČIŲ EKS- KURSIA I NEW HAVENĄ.

Į rengiamą „Vienybės“ pik- niką, kuris įvyks sekamą sek- madienį, rugp. 17 d., Indian Grove, paliai New Haven, Conn., rengiasi autobusais va- žiuoti net kelios brooklyniečių ekskursijos. Manoma, kad ne- mažiau penki autobusai išeis sekmadienio rytą iš Brooklyn, kuriais brooklyniečiai vyks ap- lankyti Conn. valstijos lietuvių ir su jais drauge pasilinksmin- ti „Vienybės“ piknike. Kelionė į abu galu ir su įžanga į parką tik \$8.00. Todel daugelis prie šių brooklyniečių ekskursijų ir dedasi. Aš Važiuosiu.

MUZIKOS ŽURNALAS MARGUTIS

Išėina Chicagoje jau treči metai. Metams kainuoja \$1.50 (be dovanų). MARGUTIS KNYGYNAS turi didelį pasirinkimą įvairių knygų iš Lietuvos. Reikalaukite katalogo. Muzikams ir dainininkams visokių Lietuvos kompozitorių kompozicijos. Margutis kas mėnesis išleidžia nau- jų dainų ir piano kurinių. Atskiras No. 20 centų. Siųskite pašto stam- pomis. Reikalaukite sekančių adre- su:

MARGUTIS,
2437 W. 69th St.,
CHICAGO, ILL.

LABAI PATOGI IR LINKSMA KELIONĖ SVEDŲ AMERIKOS LINIJA I LIETUVĄ

Per Gothenburgą, Svediją
Su artimais susisiekimais
Su Klaipėda
Puikiais Motorlaivais
Gripsholm, Kungsholm
Ir
S. S. Drottningholm

1930 Metais Išplaukia
Laivas Iš New Yorko
Kungsholm Rugpjūčio 16 d.
Drottningholm Rugpjūčio 23 d.
Gripsholm Rugsėjo 6 d.
Kungsholm Rugsėjo 13 d.
Drottningholm Rugsėjo 20 d.
Gripsholm Spalio 4 d.

Mūsų laivai yra greiti, dideli ir moderniškai. Išplaukia beveik kas savaitę iš New Yorko ir atgal. Jei Tamsta manai atlankyti Tėvynę Lietuvą, d e l platesnių informacijų kreipkitis prie arčiausio agento arba pas:

SWEDISH AMERICAN
LINE,
21 State Street, New York
10 State St., Boston, Mass.
181 N. Michigan Ave.,
Chicago, Ill.

Tel. Newtown 4464
ANT. J. VALANTIEJUS,
Laisnuotas Graborius ir
Balsamuotojas.
Aprauda visose šakose.
Notary Public.
54-41 — 79nd Street,
(4 Lexington Ave.) art
Grand St., Maspeth, L. I. N. Y.

Tel. Empire 7365
Dr. F. MATULAITIS
320 Holbrook Avenue
DETROIT, MICH.
Valandos:
12—3 p. m. ir 6—8 p. m.
Ultravioletinė įviesa. Diathermia

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite savęs skaus- mais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimu, nes skau- dejimai naikina kuno gyvybę ir dažnai ant patalo paguldo. CAPSICO COMPOUND mostis lengvai pašalina viri- minėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siūnčia padė- kavones pasveikę. Kaina 50c., per pašta 55c. ar dvi už \$1.05. Dukart tvirtesnė 75c. Knyga: „SALTINIS SVEI- KATOS“ augalais gydytis, kaina 50 centų. JUSTIN KULIS,
3959 South Halsted Street,
CHICAGO, ILL.

Greitas Laivų Patarnavimas į Europą
PER HAMBURGĄ MUSŲ MODERNINIAIS LAIVAIS
HAMBURG DEUTSCHLAND
ALBERT BALLIN NEW YORK
Išvažiuoja reguliariai kas savaitę, prieinamos kainos. Tie- sioginiai gelžkeliai susisiekimai su Lietuva. Taipgi regu- liariai išplaukiamai mūsų populiariai kambariniai laivais:
ST. LOUIS, MILWAUKEE IR CLEVELAND
Del informacijų kreipkitės į lokalius agentus mūsų
HAMBURG-AMERICAN LINE
89 Broadway + + + New York

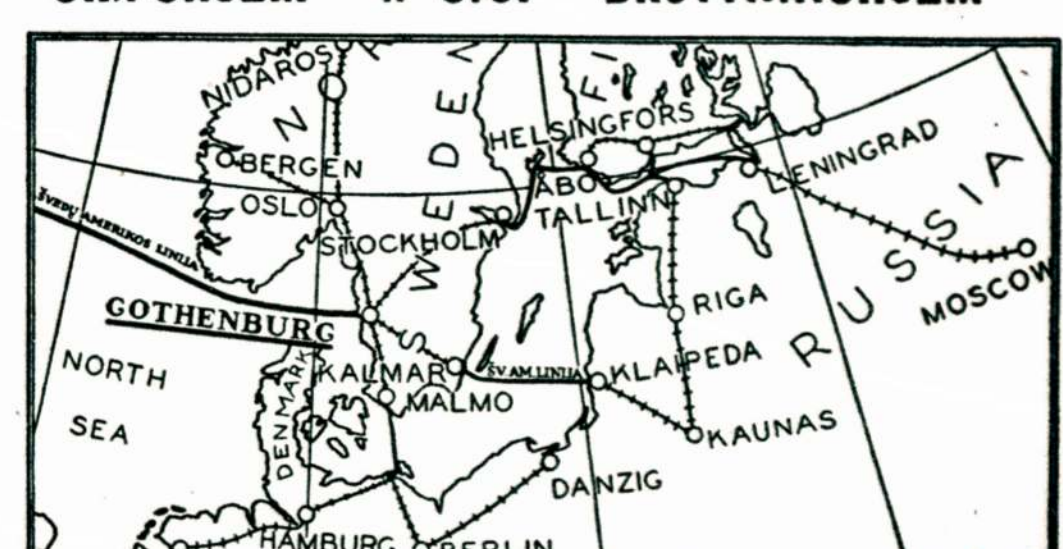
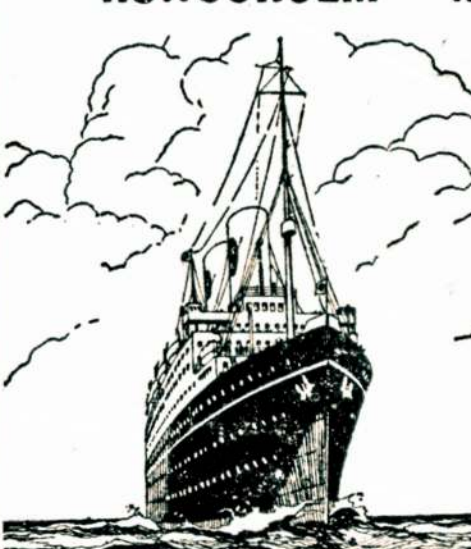
LIETUVIAI! KELIAUDAMI I LIETUVĄ IR AMERIKĄ, VAŽIUOKIT

ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA

(SWEDISH AMERICAN LINE)

trumpas, parankus ir patogus kelias per Svediją. Dideliais, Greitais ir Moderniškais MOTORINIAIS LAIVAIS

“KUNGSHOLM” ir “GRIPSHOLM” ir S.S. “DROTTNINGHOLM”

Žvilgterėjęs į žemlapį, tuoj matysit kelionės naudą važiuodami į Lietuvą per Svediją. Svedų Amerikos Linija kelionė tai tikrai suteikimas malonumo — taip leng- va, be liūčių, trukdymų ar ekstra išlaidų. Kelionė prasideda ir baigiasi pačios linijos laivais.

Keliaują Svedų Amerikos Linijos laivais iš New Yorko, keleiviai plaukia per Atlanti- ką ir North Sea tuo pačiu laivu tiesiog į Gothenburg, Svedijos didžiausią uostą, iš Gothenburgo geležinkelio keliauja, be jokių priedinių išlaidų valgiui ar pervežimui, į Kalmar, kur Svedų Amerikos Linijos laivas „Borgholm“ laukia juos nuvežt tiesiog į Klaipėdą, kur išlipa į krantą. Moderniškas laivas „Borgholm“ naudojamas išimtinai komunikacijai tarp Kalmar ir Klaipėdos, užtikrinant greitą keleivių kelionę ištisus metus.

Nereik Svedų vizos, nėra maito peržiūrėjimų, nėra ekstra išlaidų, nėra trukdymų, Lietuvos keleiviams, kurie keliauja tranzitu per Svediją.

KAINOS IŠ NEW YORKO (AR BOSTONO) Į KLAIPĖDĄ:

Trečia Klase — \$107.00 — į abi pusi — \$181.00

Turistų trečių kabin — \$124.50 — į abi pusi — \$205.00

Kabin ar Antra Klase — \$152.50 į abi pusi — \$268.50

Išplaukimai iš New Yorko:	Išplaukimai iš Gothenburgo:
Rugpjūčio 23 d. — DROTTNINGHOLM	Rugsėjo 6 d. — GRIPSHOLM
Rugsėjo 6 d. — GRIPSHOLM	Rugsėjo 20 d. — KUNGSHOLM
Rugsėjo 13 d. — KUNGSHOLM	Rugsėjo 27 d. — DROTTNINGHOLM
Rugsėjo 30 d. — DROTTNINGHOLM	Spalio 4 d. — GRIPSHOLM
Spalio 4 d. — GRIPSHOLM	Spalio 18 d. — KUNGSHOLM
Spalio 11 d. — KUNGSHOLM	Spalio 25 d. — GRIPSHOLM

Jei rengiatės keliauti į Lietuvą ar manot atsiimt gimines ar draugus, neužmirškite gaut visų informacijų iš centro raštinės, arba arčiausio vietinio Svedų Amerikos Linijos agento

SWEDISH AMERICAN LINE

21 STATE STREET, NEW YORK CITY.
10 STATE STREET, BOSTON, MASS.
181 N. MICHIGAN AVE., CHICAGO, ILL.

VAŽIUOKIME I LIETUVĄ
Tiktai „Vieninteliu Lietuvos Juros Keliu per KLAIPĖDĄ“
Greitas susisiekimas via Kopenhagen
Puikus Laivai — Ganėtinai Gero Maisto.
Svarumas ir Patogumas — Malonus Patarnavimas
LAIVŲ IŠPLAUKIMAI IŠ NEW YORK:
S. S. „UNITED STATES“ — Rugp. 23
S. S. „HELLIG OLAV“ — Rugp. 30
S. S. „OSCAR II“ — Rugsėjo 6
Informacija ir laivakorčių reikalais kreipkitės pas savo agentą arba:
SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE
27 WHITEHALL ST. 248 WASHINGTON ST. 130 N. LA SALLE ST.
NEW YORK, N.Y. BOSTON, MASS. CHICAGO, ILL.

KELIONĖ I LIETUVĄ VETUI

su visomis išlaidomis ir dar duodama pinigų pa- šaliniams išlaidoms tik už mažą specialį darbą priglėbstint pardavimo menadzeriui naujo dalyko iš- plėtimui. Jei jus norite šiame retame atsitikime imt progą, kad galėtum savo gimtinę aplankyti be jokių išlaidų, išpildykite čia esamą kuponą ir pasiųs- kite jį šiuo adresu: Mr. N. Wedner, Room 306, 1457 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

K U P O N A S

Vardas.....
Adresas.....